



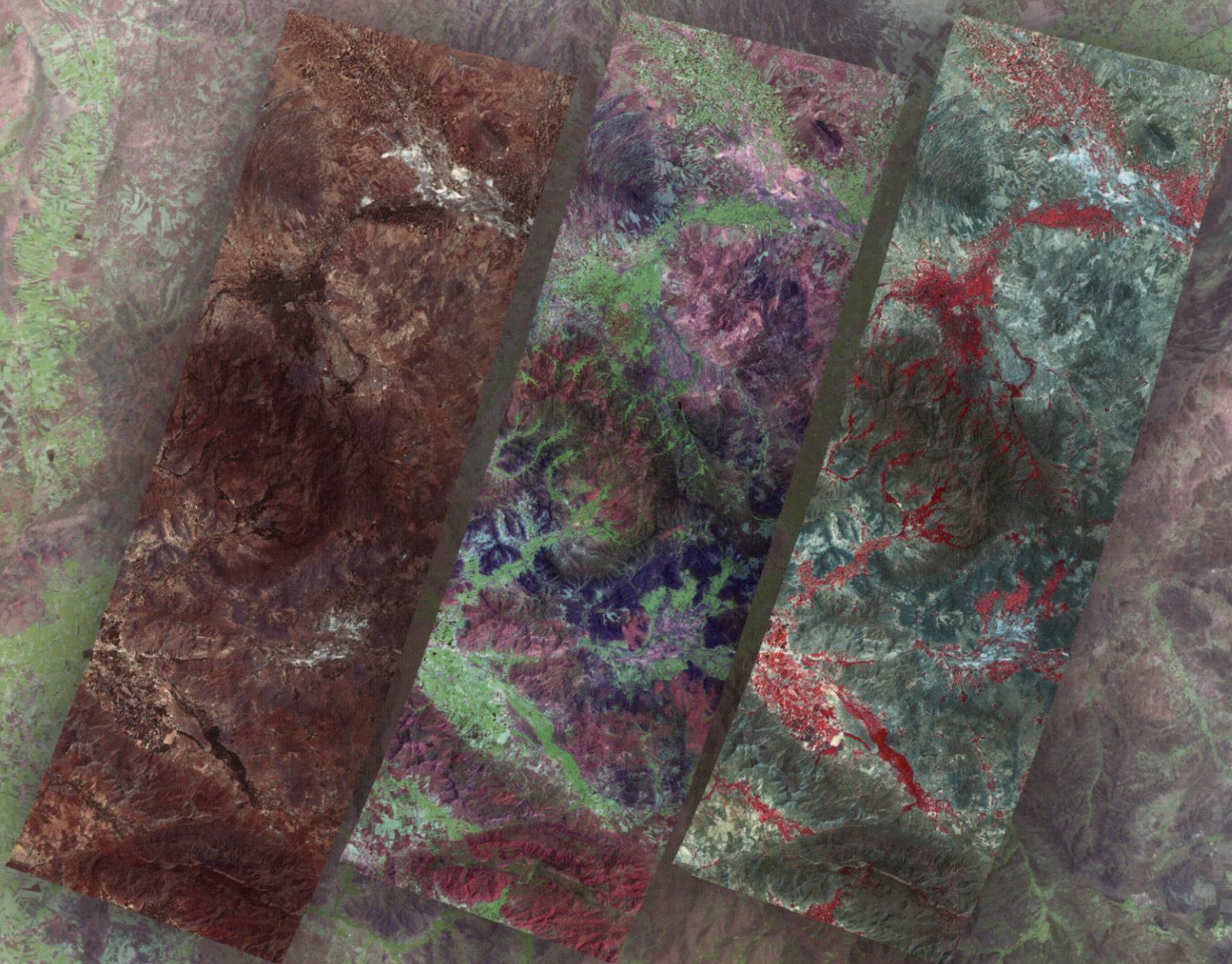
نقشه‌برداری

ماهنامه علمی و فنی سازمان نقشه‌برداری کشور

سال نوزدهم، شماره ۳ (پیاپی ۹۵) مرداد ماه ۱۳۸۷ شماره استاندارد بین‌المللی ۵۲۵۹ - ۱۰۲۹

۹۵

- چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو دز نقشه و اطلاعات مکانی
- ارائه خدمات مکانی بر روی World Wide Web توسط سازمان نقشه‌برداری کشور
- پیشم‌اندازهای تصویربرداری نوین



هامون نقشه پارس

اجاره / خرید و فروش / تعمیرات
تجهیزات نقشه برداری



HAMOON

خیابان کمیل، بین رودکی و نواب، پلاک ۲۱۱، واحد ۳
تلفن: ۰۲۱-۶۶۳۷۷۵۵۵ - ۰۲۱-۶۶۳۶۲۵۸۱ همراه: ۰۹۱۲۱۹۸۹۱۷۴ - ۰۷۰-۹۱۲۱۲۳۳۵۰ تلفکس: ۰۲۱-۶۶۸۷۷۱۸۸
www.hamoonmappars.com

نقشه برداری

شماره استاندارد بین المللی: ۵۲۵۹-۱۰۲۹

ISSN:1029-5259

Volume19 Number 95

August 2008

ماهنامه علمی - فنی
سال نوزدهم (۱۳۸۷) شماره ۳ (پیاپی ۹۵)
مرداد ماه ۱۳۸۷
صاحب امتیاز: سازمان نقشه برداری کشور

بسم الله الرحمن الرحيم

مدیر مسئول: دکتر یحیی جمور

سر دبیر: مهندس سید بهداد غضنفری

هیئت تحریریه:

دکتر یحیی جمور، مهندس سید بهداد غضنفری،
مهندس محمد سرپولکی، مهندس حمیدرضا نانکلی،
دکتر غلامرضا فلاحتی، دکتر سعیدصادق...
مهندس مرتضی صدیقی، مهندس بهمن تاج فیروز،
مهندس محمدحسن خدام محمدی، مهندس فرهاد
کیانی فر، دکتر علیرضا قراگوزلو، دکتر فرخ توکلی،
دکتر علی سلطان پور، مهندس بابک شمعی

همکاران این شماره:

یحیی جمور، محمد سرپولکی، فرشاد حکیم پور،
غلامرضا فلاحتی، آرش صفایی اصل، رحیم فرندی،
مهرانگیز مسعودی، جمیله کمبجانی، اسد... حقیقت،
مهران رضائی، رحیم سرور، مهدی سعیدی،
محمود بخشانور، عباس جهان مهر، رضا احمدیه،
محبوبه السادات هاشمیان

اجرا: مدیریت پژوهش و برنامه ریزی

فهرست

■ سرمقاله

۴

■ مقالات

۵

چالش ها و فرصت های پیش رو در نقشه و
اطلاعات مکانی

۱۴

ارائه خدمات مکانی بر روی World Wide Web

۱۹

توسط سازمان نقشه برداری کشور
چشم اندازهای تصویری برداری نوین
برنامه پژوهشی انجمن بین المللی
کارتوگرافی (ICA) در زمینه کارتوگرافی و علوم

۲۲

اطلاعات مکانی

۲۸

توسعه یک سیستم شبیه ساز برای دستیابی به
طرح کلی استقرار شبه ماهواره ها در
محیط های شهری

■ گزارشهای فنی و خبری

سرویس های Google Map در سایت های
شخصی

۳۴

■ اخبار و تازه های فناوری

۳۹

■ معرفی کتاب

۴۲

■ سمینارها و گردهمایی ها

۴۴

صفحه آرایی و گرافیک: عباس جهان مهر

ویرایش: سپیده زندیه

تایپ رایانه ای: سکینه حلاج

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان نقشه برداری کشور



صفحه ۷



صفحه ۲۱



صفحه ۲۸

نشانی: تهران، میدان آزادی، خیابان معراج،

سازمان نقشه برداری کشور

صندوق پستی: ۱۶۸۴-۱۳۱۸۵

تلفن اشتراک: ۶۶۰۷۱۰۰۱-۹ (داخلی ۴۳۵)

دورنگار: ۶۶۰۷۱۰۰۰

پست الکترونیکی: magazine@ncc.org.ir

نشانی اینترنتی: www.ncc.org.ir

شرح روی جلد: تصویر ETM همدان



طراحی جلد: عباس جهان مهر

قیمت ۵۰۰ تومان

همان گونه که در سرمقاله شماره قبل ذکر شد تعاریف مختلفی از جهانی شدن توسط اندیشمندان و صاحب نظران ارائه شده است. این تعاریف با توجه به تلقی ما از جهانی شدن به عنوان یک فرایند، پدیده و یا ایدئولوژی، به سه گروه تقسیم می شوند:

۱. در برداشت از جهانی شدن به عنوان فرایند، جهانی شدن یک روند اجتماعی پویاست که در آن قید و بندهای جغرافیایی حاکم بر روابط اجتماعی و فرهنگی تضعیف می شود و در نهایت از بین می رود.

۲. در برداشت از جهانی شدن به عنوان یک پدیده، جهانی شدن رویدادی است که بر گسترش وسیع و عمیق تعامل بین الملل دلالت دارد آن چنان که تولید، تقسیم کار و تجارت، جهانی می شود و دنیا به صورت شبکه ای مرتبط، به یک مرکز داد و ستد تبدیل می شود.

۳. در تلقی از جهانی شدن به عنوان یک اندیشه و ایدئولوژی، جهانی شدن به تفکر لیبرال دموکراسی غربی اشاره دارد به نحوی که مهاجرت، استعمار و انقلاب در فن آوری ارتباطات، باعث تداوم، تسلط و تثبیت فرهنگ غربی در سراسر جهان می شود.

به هر حال، به رغم اختلاف تعاریف، ویژگی «افزایش ارتباطات جوامع با یکدیگر و افزایش امکان اثرگذاری بر تصمیمات دیگر جوامع» در معرفی جهانی شدن، انکار ناپذیر است. از این رو «تأثیر پذیری» اقتصاد داخلی، فرهنگ بومی و حاکمیت ملی، به واسطه عوامل خارجی برجسته می شود. البته جوامع می توانند به تناسب میزان حضور فعال در صحنه جهانی شدن، اثرگذاری بیشتری نیز پیدا کنند که این مهم کاملاً به نحوه موضعگیری، قدرت، مهارت و فعالیت آنان بستگی دارد.

در تحلیل پدیده «جهانی شدن» و داوری و موضعگیری در قبال آن، مهم این است که آن را یک «فرایند» بدانیم یا یک «پروژه»؛ یعنی آیا این پدیده، حاصل یک تطور طبیعی ناشی از اقتضائات اقتصادی و اجتماعی در طول زمان است یا آنکه اجرای یک نقشه سیاست گذاری شده از سوی قدرت های بزرگ جهانی برای گسترش سلطه و به عبارت دیگر «جهانی سازی»، و یا آنکه واقعیت ملموس ترکیبی از این دو جریان تاریخی است. بررسی عینی رویدادها نشان می دهد که آغاز مرحله جدید گسترش ارتباطات، ناشی از اتفاقی فنی بود که در دهه هشتاد قرن بیستم در عرضه فن آوری ارتباطات و اطلاعات (ICT) رخ داد و به دلیل نقش چشمگیر آن در کاهش هزینه ها و افزایش بهره وری، به سرعت در عرصه اقتصاد، بنگاه های اقتصادی در کشورهای صنعتی از آن استفاده کردند و در مبادلات بین المللی نیز به کار گرفته شد.

چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو در نقشه و اطلاعات مکانی

نویسندگان:

معاون فنی، سازمان نقشه برداری کشور

دکتر یحیی جمور

djamour@ncc.org.ir

مشاور فنی، سازمان نقشه برداری کشور

مهندس محمد سرپولکی

sarpoulaki@ncc.org.ir

با همکاری مهندس فاطمه خرمی کارشناس اداره کل نقشه برداری زمینی سازمان نقشه برداری کشور

مقدمه

همواره جوامع علمی و فنی به اقتضای روز و در تمام دنیا با مشکلاتی کم و بیش پیچیده روبه‌رو هستند و معمولاً در صدد رفع آنها و دستیابی به تعالی می‌باشند. بی‌شک جامعه مهندسی نقشه برداری در ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست و مشکلات مربوط به خود را دارا می‌باشد. بر همین اساس و بنا به دلایلی با تأیید اعضای محترم ستاد برگزاری همایش ژئوماتیک ۸۷ شعار همایش امسال 'چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو در نقشه و اطلاعات مکانی' انتخاب شد. لذا فرصت را مناسب دیدیم تا در این مقاله اندکی به این مهم بپردازیم و چالش‌های موجود و فرصت‌های احتمالی را از دیدگاه خود در عرصه مهندسی نقشه برداری شناسایی و مورد نقد و بررسی قرار دهیم. در عصر کنونی که از آن به عنوان عصر ارتباطات و اطلاعات نام برده می‌شود ضرورت تولید، گردآوری، پردازش، ارائه و دسترسی مناسب به اطلاعات بر کسی پوشیده نیست. اطلاعات به‌ویژه اطلاعات مکانی، دارای نقش اساسی در تحقق چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور و سیاست‌های کلی نظام و برنامه‌های ۵ ساله می‌باشد. از این‌رو نویسندگان سعی نموده‌اند به منظور رشد و تعالی کشور در تبیین چالش‌ها و نحوه تبدیل آنها به فرصت‌ها در عرصه تولید نقشه و اطلاعات مکانی دیدگاه‌های خود را بیان نمایند.

نقشه برداری کشور را فراهم آورد.

● نقش فن‌آوری ارتباطات و اطلاعات در تکامل و به‌کارگیری نقشه و اطلاعات مکانی

توسعه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و تأثیر آن در شاخه‌های مختلف، علوم مهندسی نقشه برداری و ژئوماتیک را نیز بدون بهره نگذاشته است. این اثرها را می‌توان در ابعاد درونی و بیرونی و با دیدگاه تهدیدها و فرصت‌ها مورد بررسی قرار داد. در ابعاد درونی و به‌خصوص طی ۲۰ سال گذشته مهندسی نقشه برداری تغییرات بی‌نظیری را شاهد بوده است. این تغییرات

توجه به قیمت بالای تجهیزات نوین و محدودیت‌های اعتباری در بخش نقشه برداری، خرید و تأمین تجهیزات پس از مطالعه کافی و لحاظ نمودن مواردی مانند پیش‌نیازهای بهره‌گیری از سیستم، آموزش، تعمیر و نگهداری، و بومی‌سازی آن انجام گیرد. لذا با توجه به مشکلات ناشی از تحریم‌های موجود در خرید، تعمیر، نگهداری و پشتیبانی برخی تجهیزات و نرم‌افزارهای پیشرفته نقشه برداری، در صورتی که تمهیدات لازم در این زمینه دیده نشود این موضوع می‌تواند در دراز مدت موجب عقب‌ماندگی صنعت

۱. فن‌آوری‌های نوین

● تجهیزات

یکی از چالش‌های موجود با توجه به رشد سریع فن‌آوری‌ها و تجهیزات مربوط به مهندسی نقشه برداری، خرید و به‌کارگیری تجهیزات نوین بدون مطالعه کافی و عدم امکان سنجی ساخت یا مونتاژ آن در داخل کشور می‌باشد. همیشه خرید تجهیزات جدید از نظر اقتصادی سودآور نیست و چه بسا استفاده از تجهیزات دیگر کشورها در قالب همکاری‌های مشترک مقرون به صرفه‌تر باشد. لذا ضرورت دارد با

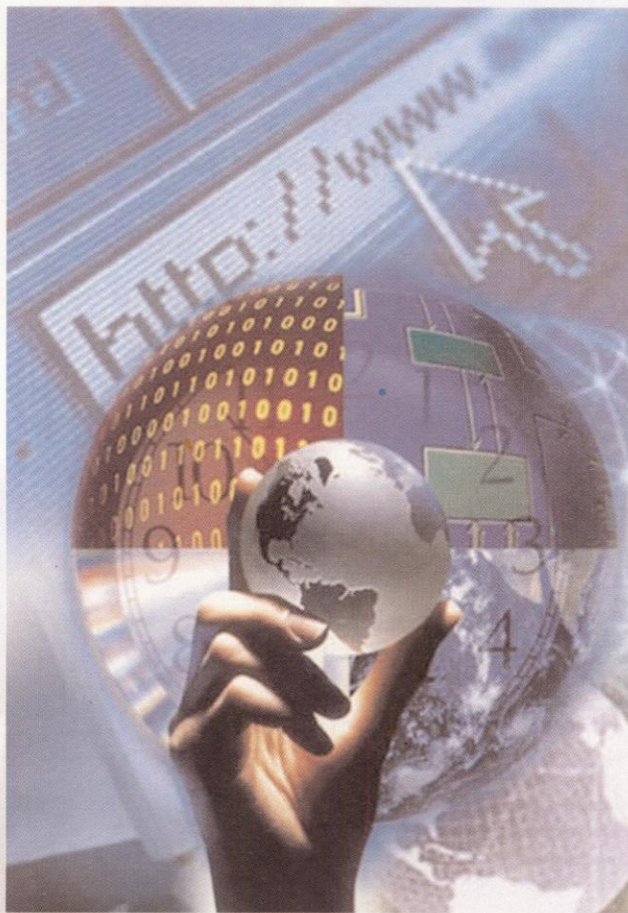
به کارگیری فن آوری اطلاعات و روش های مرتبط و یا اکراه آنها در تغییر روش های سنتی بهره گیری از نقشه و اطلاعات مکانی می باشد. بدیهی است با تغییرات به وجود آمده و سهولت در استفاده از وسایل و تجهیزات تولید اطلاعات توسط افراد غیر متخصص، ورود تجهیزات جدید نقشه برداری و ماهیت رقومی داده ها، موضوعاتی مانند حفاظت سنتی از اطلاعات و انحصاری بودن تولید اطلاعات توسط مهندسان نقشه بردار دچار تغییر و تحول خواهد شد.

بهره گیری از اینترنت و امکانات آن از مقتضیات دنیای فن آوری ارتباطات و اطلاعات بوده و عدم توجه به بهره گیری

به وسیله ایجاد و توسعه نرم افزار، سخت افزار مربوطه، مراحل مختلف تهیه نقشه مانند برداشت، محاسبات، ترسیم و ارائه اطلاعات را تحت تأثیر قرار داده و حتی موجب تغییر ماهیت اطلاعات تهیه شده از صورت فیزیکی (کاغذی) به داده های رقومی شده است. این تأثیر همچنین موجب ایجاد شاخه های مختلف علوم ژئوانفورماتیک گردیده است، به موازات این تغییرات حذف یا تحول اساسی در پاره ای از شاخه های این علوم مانند کارتوگرافی سنتی، ژئودزی کلاسیک و ... و تغییر شغل اجباری بسیاری از شاغلان این رشته را که قادر به هماهنگ نمودن خود با این تغییرات نبوده اند را به دنبال داشته است. در بعد

صحیح از آن، مسایل و مشکلات عدیده ای به وجود خواهد آورد. بنابراین استفاده از اینترنت و شبکه های دسترسی به عنوان ابزاری برای ارائه و در دسترس قرار دادن اطلاعات مکانی به کاربران و همچنین گردآوری اطلاعات از کاربران امری ضروری می باشد. شبکه های دسترسی می بایست نیازهای تبادل، به اشتراک گذاری و هماهنگ سازی فعالیت های مرتبط با داده های مکانی را جوابگو باشند. در حال حاضر شرکت های متعدد نسبت به در اختیار دادن نقشه، تصاویر ماهواره ای و انواع اطلاعات مکانی اقدام می نمایند. با توجه به سهولت دسترسی و عدم امکان آگاهی از کیفیت این اطلاعات، برخی

کاربران کیفیت داده ها را مد نظر قرار نمی دهند که این موضوع در دراز مدت برای کشور ایجاد اشکال خواهد نمود. با توجه به اینکه برخی از کاربران بدون آگاهی نسبت به تبادل دو طرفه اطلاعات اقدام می نمایند که می تواند تهدیدهای امنیتی زیادی برای کشور به وجود آورد، لذا چاره اندیشی در این خصوص توسط مسئولان مربوطه ضروری می باشد. اگرچه امید است مسئولان مربوطه روش پاک کردن صورت مسئله که ساده ترین راه حل می باشد را اتخاذ نکرده و از روش های ایجاد محدودیت های مقطعی دسترسی استفاده ننمایند. لازم



بیرونی، با به کارگیری فن آوری جدید افزایش سرعت تولید اطلاعات، بدون اغراق حجم اطلاعات تولید شده طی بیست سال اخیر را با کل نقشه های تولید شده در تاریخ مهندسی نقشه برداری قابل مقایسه می سازد.

تولید این حجم از اطلاعات و سرعت و دقت تهیه آن، علاوه بر اینکه موجب رضایت متخصصان نقشه برداری گردیده، طیف مخاطبان یا کاربران اطلاعات زمین مرجع را نیز افزایش داده است. مشکل کنونی خصوصاً در کشورهای جهان سوم مهارت اندک کاربران در

فارغ التحصیلان نقشه برداری، تجربه و سابقه طولانی فعالیت های نقشه برداری کشور در مقایسه با کشورهای منطقه، وجود سرمایه های ایرانیان در اجرای طرح های عمرانی کشورهای منطقه و ... در گسترش دامنه فعالیت های نقشه برداری به خارج از مرزهای کشور باشد.

● دولت الکترونیک

یکی از مهم ترین مقولات در جامعه اطلاعاتی، مسئله دولت الکترونیک است. حضور فعال و مشارکت نقشه برداری کشور از طریق ارائه نقشه و اطلاعات مکانی در ایجاد دولت الکترونیک اقدامی مهم و اساسی می باشد. قطعاً ارائه نقشه و اطلاعات مکانی در قالب دولت الکترونیک به افزایش بهره وری، اثر بخشی و دسترسی به این اطلاعات در کشور منجر می گردد. همان طور که توجه به دولت الکترونیک می تواند فرصت های مناسبی را در اختیار بخش نقشه برداری قرار دهد عدم توجه به این موضوع نیز نه تنها منجر به از دست دادن فرصت شده بلکه تهیه و عرضه نقشه و اطلاعات مکانی فاقد کیفیت و استانداردهای لازم توسط افراد غیر متخصص مدعی، تهدیدی برای بخش نقشه برداری کشور خواهد بود.

● مشارکت های بین المللی

مشارکت های بین المللی در اجرای طرح های نوین و بعضاً عظیم مانند مشارکت های سال های اخیر در ساخت و پرتاب ماهواره های تصویر برداری، ماهواره های تعیین موقعیت گالیله، ایجاد پایگاه های اطلاعات مکانی منطقه ای و جهانی، تهیه نقشه جهانی، شبکه

تمامی فعالیت های مابین صورت کامل توسط نرم افزارهای خارجی انجام می گیرد و حتی طراحی و تولید نرم افزارهای داخلی متأثر از نسخه های خارجی می باشند. گسترش فعالیت های تولید اطلاعات کشورها، خارج از مرزهای جغرافیایی آنان با استفاده از تجهیزات و سنجنده های مختلف، نفوذ شرکت های منطقه ای و چند ملیتی برای ارائه خدمات نقشه و اطلاعات مکانی موضوعی دور از ذهن نیست. برای مثال می توان به فعالیت های هیدروگرافی انجام گرفته توسط شرکت های خارجی در قالب قراردادهای نفتی در کشور، ارائه خدمات تعیین موقعیت تفاضلی مانند شبکه MENAS² در مناطق جنوبی کشور، حضور شرکت های پیمانکاری خارجی در اجرای طرح های عمرانی، بهره گیری ساکنان شهرهای جنوبی کشور از سیستم های ناوبری تهیه شده در کشورهای عربی منطقه، تلاش شرکت هایی مانند TeleAtlas برای ارائه نقشه های ناوبری کشور و ... اشاره نمود. تهدید صنعت نقشه برداری کشور از منظر موضع جهانی شدن تنها یک روی سکه بوده؛ لیکن در صورت برنامه ریزی و اقدامات هوشمندانه روی دیگر سکه می تواند بهره گیری از هوش و استعداد ذاتی ایرانیان، تعداد قابل توجه متخصصان و



به ذکر است که بهره گیری کامل و صحیح از امکانات اینترنت نیازمند دسترسی گسترش ضریب نفوذ اینترنت و سرعت بالای آن در کشور می باشد. متأسفانه برخورد انجام گرفته با موضوع دسترسی به اینترنت پر سرعت با روش های فوق الذکر مشکلات خاص خود را نیز به همراه داشته است.

● جهانی شدن

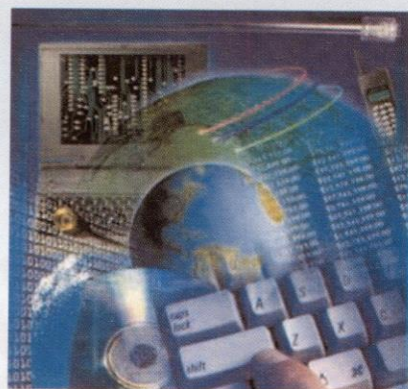
امروزه فن آوری ارتباطات و اطلاعات¹ (ICT) دنیا را به دهکده کوچک جهانی تبدیل نموده و دیگر به راحتی نمی توان در محدوده ای بسته به نام کشور فعالیت نمود. همان طور که تغییرات آب و هوایی دامنه منطقه ای و جهانی دارند بسیاری از فعالیت ها نیز دامنه منطقه ای و جهانی داشته و دیگر نمی توان بر اساس محدوده مرزهای کشوری نسبت به برنامه ریزی و مدیریت امور مختلف اقدام نمود. برنامه ریزی ها و اقدامات داخل کشور بدون لحاظ نمودن تغییرات و شرایط کشورهای همسایه و همچنین تغییرات جهانی به سختی خواهند توانست به اهداف از پیش تعیین شده دست یابند.

وضعیت نقشه برداری کشور نیز از موضوع جهانی شدن مستثنی نبوده و بیش از حد تصور تحت تأثیر تغییرات جهانی قرار دارد. یکی از بارزترین پیامدهای تغییرات جهانی در داخل کشور افزایش دامنه نفوذ نرم افزارها و شرکت های تولید کننده آنها، بر فعالیت های نقشه برداری کشور می باشد. امروزه به صورت ناخواسته تحت نفوذ شدید نرم افزارهای خارجی هستیم و با توجه به عدم برنامه ریزی صحیح و دقیق در خصوص تولید نرم افزار در کشور تقریباً

۳. خصوصی سازی و

پیاده سازی اصل ۴۴

جهت گیری های کلی نظام جمهوری اسلامی که در قالب چشم انداز بیست ساله کشور و برنامه های ۵ ساله توسعه تدوین گردیده، حکایت از توسعه دانایی محور دارد. بدون شک توسعه دانایی محور نیازمند بهره گیری گسترده از اطلاعات خصوصاً اطلاعات مکانی است. متأسفانه بخش های مختلف نقشه برداری کشور در سال های گذشته به دلایل مختلف از رشدی متناسب با نیازهای جامعه برخوردار نبوده و برای تحقق اهداف و دستیابی به چشم انداز ۲۰ ساله کشور، توسعه این بخش ضروری می باشد. در حال حاضر گسترش نقشه برداری در بخش دولتی با سیاست های نظام مبنی بر کاهش حجم دولت و تقویت بخش خصوص مغایر می باشد. لذا توسعه نقشه برداری در کشور تنها می بایست در قالب بخش خصوصی انجام گیرد. ایجاد تعامل و همکاری فی مابین بخش های مختلف نقشه برداری اعم از دولتی، خصوصی، دانشگاهی و ... به منظور دستیابی به راه کارهای مناسب و سریع توسعه نقشه برداری از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. با توجه به سیاست ها و برنامه های دولت مبنی بر حمایت از بخش خصوصی، در صورت عدم تحقق توسعه مهندسی نقشه برداری در این بخش فرصت توسعه و گسترش مهندسی نقشه برداری در کشور به تهدید عرضه نقشه ها و اطلاعات مکانی کم دقت و نامناسب تهیه شده در خارج از کشور و یا حتی حضور پیمانکاران



تابع مقررات کشورها نبوده و در واقع بدون هیچ مجوزی این نوع داده ها به صورت لحظه ای از کشورها برداشت و ارائه می شوند. به کارگیری این داده ها نقش ارزنده ای در مدل سازی دقیق تر، کنترل و حفاظت از محیط زیست، مدیریت سوانح و حوادث طبیعی، تولید انواع محصولات متنوع و جدید با سرعت بیشتر و هزینه پایین تر و ... ایفا می نماید. بهره گیری از این داده ها در صورتی که با شناخت دقیق توان و محدودیت آنها همراه باشد به عنوان یک فرصت در زمینه گسترش دامنه فعالیت های تهیه نقشه و تولید اطلاعات مکانی محسوب می گردد. عدم شناخت توانایی، مزایا و محدودیت های داده های حاصل از سنجنده ها (فن آوری های نوین) و عدم توجه متخصصان نقشه برداری در بهره گیری از این داده ها؛ باعث ورود افراد غیر متخصص، عرضه محصولات بر اساس تبلیغات غیر واقعی در خصوص توانایی های این داده ها، تولید نقشه ها و اطلاعات نامتناسب با نیاز واقعی کاربران و ایجاد انتظارات واهی در بین کاربران و مسئولان خواهد شد.



جهانی اندازه گیری سطح متوسط دریاها و ... فرصت های مناسبی برای کسب تجربه و انتقال دانش به داخل کشورها می باشد. برنامه ریزی برای ایفای نقش فعال تر بخش نقشه برداری در روابط با کشورهای دوست و اتحادیه هایی که کشور جمهوری اسلامی ایران در آنها عضویت دارد مانند اکو، کشورهای اسلامی و ... می تواند تا حد زیادی خلاء عدم حضور در طرح هایی که توسط برخی کشورها هدایت می گردند را جبران نماید.

۲. منابع جدید داده

بهره گیری از فن آوری های نوین خصوصاً اطلاعات حاصل از انواع سنجنده های تولید کننده داده های تصویری، راداری، موقعیتی، ثقلی و ... مستقر بر روی ماهواره ها و هواپیماها منابع اطلاعاتی جدیدی را فراهم ساخته که با توجه به هزینه های پایین تر (و در بعضی موارد رایگان) و دسترسی آسان تر و سریع تر، از جایگاه ویژه ای در تهیه نقشه و تولید اطلاعات مکانی برخوردار می باشند. جمع آوری و توزیع داده های ماهواره ای

خارجی در زمینه‌های نقشه‌برداری تبدیل می‌گردد.

۴. توسعه در فضای باز

به کارگیری روش‌های قدیمی و منسوخ امنیتی در محدودسازی دسترسی به اطلاعات بدون در نظر گرفتن روش‌های نوین حفاظتی، فن‌آوری‌های نوین و امکانات بیگانگان در تهیه اطلاعات از دیگر تهدیدات صنعت نقشه‌برداری کشور است. اصرار بر اجرای روش‌های قدیمی و منسوخ مانند حذف کردن مناطق به اصطلاح ممنوعه از روی فیلم‌های هوایی و نقشه‌های تولید شده، در جهان فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات امروزه به مثابه مقابله تیر و کمان با سلاح‌های لیزری بوده و نتیجه‌ای جز محرومیت کشور (نه بیگانگان) از دسترسی به اطلاعات لازم برای تحقق سند چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام نخواهد داشت. ایفای نقش فعال بخش‌های مختلف نقشه‌برداری از جمله جوامع صنفی و دانشگاهی و سازمان‌های مرتبط در معرفی مستند و مستدل انواع نقشه‌ها و داده‌های موجود، روش‌های مختلف و سهولت دسترسی به آنها و ... به منظور ایجاد فضایی باز و تسهیل در دسترسی به اطلاعات ضروری می‌باشد. معرفی خدمات، نقشه‌ها و اطلاعات مکانی قابل ارائه از نقاط مختلف دنیا و نقش و جایگاه اطلاعات مکانی در توانمندسازی کشور در مقابله با تهدیدات می‌تواند فرصتی برای گسترش دامنه فعالیت‌های نقشه‌برداری در کشور بوده

و از آن مهم‌تر کمک به توانمندسازی در مقابله با انواع تهدیدات یک وظیفه ملی محسوب می‌گردد.

عدم تحقق ایجاد فضای باز قابل کنترل در کشور، علاوه بر اینکه فراهم نمودن اطلاعات مکانی مورد نیاز توسعه کشور را با اشکال مواجه می‌نماید؛ منجر به روی آوردن کاربران به منابع خارجی برای تأمین نقشه و اطلاعات مکانی مورد نیاز می‌گردد. برای مثال می‌توان به تهیه تصاویر ماهواره‌ای بزرگ مقیاس از مناطق مختلف کشور با هزینه‌های پرداخت شده توسط کاربران اشاره نمود. بدیهی است پرداخت هزینه توسط کاربران ایرانی از بودجه کشور، منجر می‌گردد که بیگانگان بدون نیاز به پرداخت هزینه و با شرایط سهل‌تر به این تصاویر دسترسی پیدا نمایند. در صورت رفع موانع و مشکلات عکسبرداری هوایی، کشورهای بیگانه برای دسترسی به این اطلاعات می‌بایست هزینه‌های مربوطه را خود پرداخت نمایند.

۵. شورای عالی نقشه‌برداری کشور

به موجب قانون، شورای عالی نقشه‌برداری کشور بالاترین مرجع تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در عرصه صنعت نقشه‌برداری کشور است. وجود چنین شورایی یک فرصت بسیار مهم برای صنعت نقشه‌برداری کشور می‌باشد. فعالیت این شورا از طریق سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و هماهنگی فعالیت‌های

نقشه‌برداری بخش‌های مختلف می‌تواند تأثیر به‌سزایی در تدوین فرصت‌های مناسب برای رشد و شکوفایی نقشه‌برداری کشور فراهم آورد. لذا اهتمام برای رفع موانع و فعال شدن این شورا از طریق فعال سازی کمیسیون معین شورا با مشارکت بیش از پیش نمایندگان دانشگاه‌ها، بخش خصوصی جامعه نقشه‌برداران در شورای عالی نقشه‌برداری کشور ضروری می‌باشد. عدم تشکیل منظم جلسات شورای عالی نقشه‌برداری، طرح موضوعات کلان نقشه‌برداری، انجام وظایف این شورا مبنی بر تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری صحیح و مناسب تهدیدی جدی برای نظام نقشه‌برداری کشور می‌باشد. ادامه وضعیت موجود به عدم دستیابی نظام نقشه‌برداری کشور به جایگاه مناسب در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری‌های کشور و همچنین عدم ایفای نقش مناسب در نظام مهندسی کشور منجر می‌گردد.

۶. بازنگری جایگاه

نقشه‌برداری در کشور

بر اساس دیدگاهی سنتی جایگاه نقشه‌برداری به عنوان تأمین‌کننده نقشه‌های مورد نیاز اجرای طرح‌های عمرانی و عمدتاً طرح‌های مورد نیاز مهندسی عمران و نظام ساختمان محدود می‌گردد. امروزه با تغییرات فن‌آوری انجام گرفته در تولید، پردازش، نگهداری و عرضه نقشه و اطلاعات مکانی، ایجاد پایگاه‌های اطلاعات مکانی و گسترش بهره‌گیری از سیستم‌های

تعامل دیگر بخش‌ها خصوصاً بخش‌های دولتی داشته باشد. این انجمن‌ها در صورت اطلاع دقیق از قوانین و مقررات کشور می‌توانند از طریق پیگیری موضوعات در مراجع مربوطه نسبت به اصلاح قوانین متناسب با تغییرات و پیشنهاد تصویب قوانین جدید، نسبت به بهبود وضعیت نقشه‌برداری در کشور اقدام نمایند. نگاه بخشی به منافع صنف بدون در نظر گرفتن مصالح نظام نقشه‌برداری کشور می‌تواند تهدیدی برای نقشه‌برداری کشور محسوب گردد. به طور مثال امروزه شاهد وارد شدن نابجای برخی دانشگاه‌ها و تعدادی از اعضای هیأت علمی مهندسی نقشه‌برداری در فعالیت‌های اقتصادی و تجاری این رشته هستیم که در نوع خود تهدیدی برای توسعه این علم در سطح کشور می‌باشد.

۸. گسترش فرهنگ استفاده از نقشه

محدودیت‌های موجود در تهیه نقشه و اطلاعات مکانی، عدم وجود ارتباط منطقی بین بخش‌های تجاری عرضه‌کننده و تولید

نقشه‌برداری در مدیریت، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های کشور می‌گردید، مسلماً نتایج ارزشمندی نه تنها برای نظام نقشه‌برداری بلکه برای کل نظام جمهوری اسلامی ایران به دست می‌آمد. توجه به این موضوع توسط بخش‌های مختلف نقشه‌برداری منجمله دانشگاهیان در مراحل تربیت نیروی انسانی متخصص، دوره‌های بازآموزی نیروهای متخصص، مجامع حرفه‌ای مانند جامعه نقشه‌برداران، انجمن‌های علمی نقشه‌برداری و ژئوماتیک در نحوه معرفی نقشه‌برداری به جامعه ضروری می‌باشد.

۷. تشکلهای صنفی

وجود تشکلهای صنفی فعال و پویا تضمینی برای وجود نظام نقشه‌برداری موفق در کشور می‌باشد. تشکلهای صنفی مختلف مانند جامعه نقشه‌برداران ایران، انجمن‌های علمی مانند انجمن علمی مهندسی نقشه‌برداری و ژئوماتیک ایران که هر کدام از نظر ساختاری به گروه و یا صنفی وابسته بوده و منافع صنف خود را دنبال

می‌کنند در کشور وجود دارد. فعالیت این انجمن‌ها در صورتی که علاوه بر منافع صنفی خود مصالح نظام نقشه‌برداری کشور را نیز در نظر داشته باشند می‌تواند نقش ارزنده‌ای در بهبود شرایط نظام نقشه‌برداری و

اطلاعات مکانی (GIS) و سیستم‌های پشتیبانی از تصمیم‌گیری‌ها (DSS)، دامنه استفاده از نقشه و اطلاعات مکانی گسترده‌تر گردیده است. اهمیت نقشه و اطلاعات مکانی در دنیای امروز به عنوان یکی از ضروریات مدیریت و برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری اگر بیش از اهمیت آن در اجرای طرح‌های عمرانی نباشد قطعاً کمتر از آن نیز نخواهد بود. متأسفانه غفلت از این مهم محدود به مدیران، برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران کشور نبوده و شامل بسیاری از بخش‌های نقشه‌برداری نیز می‌باشد. بخش خصوصی نقشه‌برداری همواره در پایان فعالیت سخت و پر مشقت تهیه نقشه متوقف شده و در نهایت تا کنون به اجرای یک یا چند پروژه GIS بسنده نموده است. مهندسان مشاور نقشه‌برداری به ارائه مشاوره در زمینه بهره‌گیری از نقشه‌های تولید شده در حوزه مدیریت و برنامه‌ریزی (شهرداری، منطقه‌ای، ...)، ارائه محصولات جدید متناسب با نیازهای کاربران به منظور تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی، ایجاد پایگاه‌های اطلاعات مکانی و ... کمتر توجه می‌نمایند و متأسفانه نیاز کاربران به این گونه خدمات در بهره‌گیری از نقشه و اطلاعات مکانی کمتر توسط متخصصان نقشه‌برداری مورد توجه قرار می‌گیرد. بدون تردید تلاش‌های انجام گرفته سال‌های گذشته در تثبیت جایگاه نقشه‌برداری در نظام مهندسی ساختمان قابل تقدیر می‌باشد. نکته قابل توجه اینجاست که اگر تنها بخشی از این تلاش‌ها معطوف به تثبیت جایگاه



کننده نقشه و اطلاعات مکانی، تمرکز بر تولید نقشه‌های مهندسی، کم توجهی به تولید نقشه و اطلاعات مکانی قابل استفاده برای عموم و محدودیت‌های بی‌دلیل در عرضه نقشه و اطلاعات مکانی منجر به پایین آمدن فرهنگ استفاده از نقشه و اطلاعات مکانی در کشور گردیده است. همچنین عدم آشنایی با نقشه و نقشه خوانی می‌تواند از دیگر علل این موضوع باشد. برای روشن شدن موضوع کافی است نقشه‌های موجود در خودروهای متخصصان نقشه‌برداری را بررسی نمود و این موضوع را به کل جامعه تعمیم داد و یا اینکه تا کنون چند شرکت مهندسان مشاور نقشه‌برداری برای معرفی شرکت خود نسبت به اهدای نقشه اقدام نموده‌اند.

اقبال عمومی به استفاده از نقشه که در سال‌های اخیر به اشکال مختلف شاهد آن هستیم در صورتی که به درستی از طرف تولیدکنندگان پاسخ داده شود، می‌تواند فرصتی مناسب برای گسترش نقشه‌برداری در کشور باشد. در صورت عدم پاسخگویی صحیح و به موقع به این نیازها توسط متخصصان نقشه‌برداری در کشور شاهد توجه عمومی به بهره‌گیری از نقشه‌ها و اطلاعات تولید شده توسط غیر متخصصان و حتی شرکت‌های بیگانه خواهیم بود. نمی‌توان از نقش کلیدی وزارت آموزش و پرورش و اهمیت آن در اشاعه فرهنگ استفاده از نقشه چشم پوشی نمود. قطعاً وجود آموزش‌های مرتبط با موضوعات نقشه‌برداری و جغرافیایی در کتب و دروس مقاطع مختلف می‌تواند زمینه استفاده از نقشه و اطلاعات مکانی در تصمیم‌گیری و

برنامه‌ریزی‌های روزمره را برای آیندگان فراهم سازد.

۹. قوانین و مقررات نقشه‌برداری

قطعاً یکی از مشکلات بخش مهندسی نقشه‌برداری در کشور عدم وجود قوانین متناسب با شرایط روز مربوط به نقشه‌برداری در کشور می‌باشد. تصویب یا اصلاح قوانین حاکم بر نظام نقشه‌برداری کشور به منظور تحکیم حقوق و جایگاه تولیدکنندگان و استفاده‌کنندگان و همچنین تبیین صحیح و منطقی روابط فی‌مابین، می‌تواند فرصت‌های لازم برای گسترش نقشه‌برداری را فراهم آورد. بدیهی است در صورت عدم به‌هنگام سازی، اصلاح و تدوین قوانین مربوطه آشفتگی و بی‌نظمی حاکم در سایه عدم وجود قوانین مناسب می‌تواند تهدیدی جدی برای نقشه‌برداری کشور باشد. برای این منظور تشکلهای صنفی نقش و جایگاه ویژه‌ای در مشخص نمودن نیازها، اشکالات و برقراری ارتباط با مسئولان ذی‌ربط و نمایندگان مجلس شورای اسلامی و تدوین قوانین جدید دارند.

۱۰. صدور خدمات مهندسی نقشه‌برداری

یکی دیگر از چالش‌های پیش روی مهندسی نقشه‌برداری عدم حضور در عرصه بین‌المللی است. بنابراین در راستای سیاست‌های کلی نظام در خصوص تلاش

در جهت صدور خدمات مهندسی و تولیدات مربوطه به خارج از کشور امری ضروری می‌باشد. حضور در عرصه‌های بین‌المللی شرایط را برای برقراری ارتباط بیشتر با جوامع علمی و فنی نقشه‌برداری بین‌المللی، آشنایی با شرایط رقابت در عرصه تجارت جهانی، شناخت بازارها، رقبا و شرکای احتمالی در عرصه‌های بین‌المللی فراهم می‌آورد. توجه به صدور خدمات مهندسی نقشه‌برداری کشور، فرصت مناسبی برای گسترش و ارتقای نقشه‌برداری کشور بوده و عدم توجه به این موضوع نیز تهدیدی برای از دست دادن بازارهای داخلی می‌باشد.

۱۱. پیوند بیشتر جامعه علمی و فنی نقشه‌برداری کشور

هرچند در حال حاضر کشور در وضعیت نسبتاً مطلوبی از لحاظ علمی و فنی در زمینه مهندسی نقشه‌برداری قرار دارد لیکن تلاش بیشتر جهت بهره‌گیری از توانایی‌های موجود و اعتبار بخشیدن به جامعه علمی و فنی نقشه‌برداری کشور و ارتباط بیشتر بین جامعه علمی و فنی نقشه‌برداری کشور احساس می‌شود.

۱۲. رعایت استانداردها در تولید، ارائه و نگهداری اطلاعات مکانی

عدم رعایت استانداردهای مناسب جهت تولید، نگهداری، تبادل و استفاده از داده‌های مکانی از چالش‌های مهم به‌شمار

مرتبط با نقشه برداری که در سایر رشته‌ها تدریس می‌شوند و به‌روزرسانی آنها منجر به تغییر نگرش استفاده‌کنندگان و کاربران آتی اطلاعات زمین مرجع و به تبع آن حمایت‌های آتی آنها می‌گردد.

۱۴. پذیرش حقوق چاپ و نشر، یکی از پیش شرط‌های ورود به سازمان تجارت جهانی

در حال حاضر در کشور از نرم افزارهای تجاری نقشه برداری، سیستم‌های اطلاعات مکانی و بانک‌های اطلاعاتی بدون مجوز شرکت‌های تولیدکننده استفاده می‌گردند. یکی از پیش شرط‌های ورود کشور به سازمان تجارت جهانی پذیرش کپی رایت از سوی ایران می‌باشد که به‌واسطه این امر ایران ملزم به پرداخت هزینه نرم افزارهای انحصاری مورد استفاده می‌گردد. برای مثال برآورد گردیده که در بخش دولتی حدود پنج میلیون رایانه وجود دارد. اگر بر روی هر رایانه ۱۰۰۰ دلار نرم افزار نصب شده باشد هزینه آنها بالغ بر پنج میلیارد دلار می‌گردد. یکی از راه حل‌ها برای مقابله با این چالش، حرکت به سوی نرم افزارهای متن باز (Open Source Software) می‌باشد. سازمان نقشه برداری کشور نیز با توجه به ماهیت کار خود که وابستگی زیادی به استفاده از نرم افزارهای تجاری دارد، لازم است در جهت استفاده از نرم افزارهای متن باز گام بردارد.



سروکار داشته‌اند آموزش آنها با روش‌های قدیمی و اصطلاحاً آنالوگ انجام گرفته‌است، بدیهی است بعد از ورود به بازار کار و فرصت‌های اندک آموزش در حین کار، این افراد که از نقشه به عنوان ابزار استفاده می‌نمایند دیدگاه سنتی خود را حفظ نموده و با توجه به حضور آنان در ارکان تصمیم‌گیری کشور در حمایت آتی آنها از نقشه برداری مؤثر خواهد بود. بنابراین تغییر و بهبود روش‌هایی که می‌تواند به واسطه استفاده از نقشه‌های رقومی یا به کارگیری از GIS در بخش‌های مختلف ایجاد نماید، می‌بایست توسط متخصصان نقشه برداری شناسایی و به کاربران در سطوح مختلف معرفی گردد. بدیهی است این معرفی می‌بایست به صورت کاملاً حرفه‌ای و با جزئیات فنی لازم انجام شود که این مهم از طریق مطالعه و تحقیق وسیع‌تر متخصصان نقشه برداری در امور مربوط به کاربران میسر می‌باشد. تغییر در سرفصل دروس

می‌رود. اکثر سازمان‌ها دارای استاندارد ملی منسجم و مناسبی برای تولید، نگهداری و مدیریت داده‌های مربوط به سازمان خود نمی‌باشند. در این میان عدم وجود استاندارد متادیتا (فرا داده) مشکل بزرگی است که اطلاع‌رسانی از وجود داده‌ها، ایجاد شبکه هماهنگی داده‌های مکانی، اشتراک‌گذاری و استفاده سایرین از داده‌های موجود و... را با مشکلی جدی مواجه ساخته و خواهد ساخت.

۱۳. لزوم تأثیر بر تصمیم‌گیرندگان نسل آینده

حوزه‌های عمرانی مختلف که از نقشه به عنوان مواد اولیه برای طراحی یا ارائه طرح خود استفاده می‌نمایند، هر یک روش و تاریخچه خود را دارند. در حوزه آموزش دانشگاهی هر جا که رشته‌هایی مانند شهرسازی یا معماری با نقشه برداری

3- Geospatial Information System

4- Defense Security Service

۱۸. منابع

- وب سایت سازمان نقشه برداری کشور www.ncc.org.ir
- آیین نامه تعیین وظایف، مقررات و اعضای شورای عالی نقشه برداری کشور
- قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۴-۱۳۸۸)، مصوب ۱۳۸۳/۰۶/۱۱
- سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران
- نقش اطلاعات و ارتباطات در جهان امروز، محمد فرح زاد، فصلنامه اطلاع رسانی، دوره ۱۱، شماره ۲
- جامعه نقشه برداران ایران www.iss.org.ir
- ساختار سازمان تجارت جهانی، مهندس امیر اسفندیاری، ماهنامه علمی-آموزشی در زمینه تدبیر، شماره ۱۵۸
- دولت الکترونیک، حمیدرضا رضایی و علی داوری، ماهنامه علمی-آموزشی تدبیر، شماره ۱۴۶
- مزیت ها و مفاهیم جدید دولت الکترونیک، ماهنامه علمی-آموزشی در زمینه تدبیر، شماره ۱۴۶
- وب سایت کمیته مطالعات فناوری اطلاعات www.ict-research.net
- وب سایت پایگاه اطلاع رسانی تخصصی و خبری www.asi44news.ir اصل ۴۴
- وب سایت تشخیص مصلحت نظام www.maslahat.ir

۱۶. نتیجه گیری

شناسایی اجزاء نظام نقشه برداری کشور، توجه به فرصت ها و چالش های پیش رو، مقایسه شرایط موجود در نظام نقشه برداری کشور با سایر کشورها، مطالعه و بررسی روابط فی مابین بخش های مختلف، مطالعه قوانین و مقررات حاکم بر این روابط و ... در کنار پیشرفت های علمی و فن آوری ها می تواند شرایط مناسبی را برای توسعه و پیشرفت نظام نقشه برداری کشور فراهم آورد. متأسفانه در حال حاضر کمتر به این موضوعات پرداخته می شود و جا دارد که بخش های مختلف نظام نقشه برداری کشور توجه بیشتری به این موضوعات اساسی داشته باشند. امید است طرح دیدگاه های فوق در تبیین چالش ها و نحوه تبدیل آنها به فرصت در عرصه تولید نقشه و اطلاعات مکانی گامی هرچند کوچک در جهت نیل به منظور فوق باشد.

۱۷. پانویست ها

- 1- Information and Communication Technology
- 2- Marine Electronic Navigation System

۱۵. رشد جهشی تعداد

متخصصان و شرکت های

ارائه دهنده خدمات

مهندسی نقشه برداری

افزایش تعداد دانشجویان فارغ التحصیل رشته های مهندسی نقشه برداری در طی سالیان گذشته فرصت بسیار مغتنمی را برای حرکت سریع کشور به سمت وضعیت مطلوب از نظر تولید و به کارگیری نقشه و داده های مکانی ایجاد نموده است. رشد چند برابری تعداد شرکت های مهندسان مشاور نقشه برداری که سالیان قبل شکل گرفته به خودی خود فرصت مغتنمی برای کشور می باشد. در صورت عدم استفاده از توان بالقوه این متخصصان این موضوع تبدیل به یک تهدید خواهد شد. مهم ترین تهدیدات پیش روی این رشد، ایجاد رقابت ناسالم در بازار کار به دلیل عدم ایجاد ظرفیت های کاری مناسب در بخش های عمرانی و همچنین عدم ارائه خدمات با کیفیت مناسب به شرایط رقابت ناسالم می باشد.

www.ncc.org.ir

ارائه خدمات مکانی بر روی World Wide Web توسط سازمان نقشه برداری کشور

نویسندگان:

عضو هیئت مدیره و مدیر دفتر فنی شرکت ماشین های کنترل صنعتی پارس

دکتر فرشاد حکیم پور

drfhmax@pars.com

مدیر کل سیستم های اطلاعات جغرافیایی، سازمان نقشه برداری کشور

دکتر غلامرضا فلاحي

falahi-gh@ncc.org.ir

مدیر خدمات فنی، سازمان نقشه برداری کشور

مهندس آرش صفایی اصل

safaei@ncc.org.ir

چکیده

با گسترش استفاده از سرویس های Web در زمینه های متفاوت صنعتی و تجاری، ایجاد و به کار گیری سرویس های مکانی بر روی Web غیر قابل اجتناب به نظر می رسد. از این رو بسیاری از مؤسسات دانشگاهی و صنعتی، پژوهش در این حوزه را در دستور کار خود قرار داده اند. در این مقاله به معرفی اجمالی فن آوری های مختلف در راه اندازی Web GIS و مزایای آنها می پردازیم. ضمن معرفی وضعیت و فعالیت های جاری سازمان نقشه برداری کشور در این زمینه نیم نگاهی نیز به برنامه های آتی سازمان خواهیم داشت.

چون Google، Yahoo و ESRI در دسترس عموم قرار دارند.

در حال حاضر سازمان نقشه برداری کشور دارای اطلاعات جغرافیایی قابل ملاحظه ای است که از هر دو جهت کمی و کیفی با ارزش می باشند. داده های مکانی تولید شده در سازمان سرمایه ارزشمند ملی است که طی سال های متمادی با تلاش و صرف هزینه های زیاد آماده گردیده است. این داده ها قابلیت استفاده در زمینه های مختلف در بخش های دولتی و عمومی را دارا بوده و برای کمک به گسترش استفاده از چنین داده هایی Internet و World Wide Web بهترین محمل ها را ارائه می کنند. مزیت اساسی Web برای مشتری ها و استفاده کنندگان، ایجاد امکان انتخاب

۱. مقدمه

سرویس های Web در طی چند سال اخیر گسترش فراوانی در مراودات علمی و تجاری داشته است. کنسرسیوم W3C طی چند سال گذشته دستورالعمل های لازم برای راه اندازی سرویس های Web و استفاده از آنها را عرضه نموده است. ارائه سرویس های مرتبط با اطلاعات مکانی نیز در حال گسترش روز افزون می باشند. با توجه به تحولات اخیر در زمینه Web همچون Web 2.0 [۵] و Semantic Web [۱] بسیاری از مؤسسات دانشگاهی و صنعتی، پژوهش در حوزه Web GIS را در دستور کار خود قرار داده اند و امروزه چنین سرویس هایی توسط شرکت های بزرگی

محصولات و داده های مناسب از میان محصولات و داده های متنوع است. ارائه کنندگان داده و سرویس نیز می توانند با تمهیدات لازم گروه های استفاده کننده مورد نظر خود را هدف قرار دهند. با توجه به گسترش استفاده از Web برای مصارف تجاری و بازرگانی (e-commerce e-business) و همچنین گسترش فنون امنیت داده و همچنین خرید و فروش اطلاعات و یا سرویس های داده ای بر روی Web یک تجارت با نرخ بسیار بالا است، که سازمان نقشه برداری حضور در این بازار را در دستور کار خود قرار داده است. سازمان نقشه برداری کشور طی سال های اخیر با ایجاد و راه اندازی پایگاه داده مکانی بستر مناسب برای حرکت به سوی استفاده از Web را آماده ساخته است. این سازمان در سال ۱۳۸۳ ایجاد پایگاه داده مکانی برای داده های تولیدی خود را مطابق با دستورالعمل های OGC (Open Geospatial Consortium) [۳] در دستور کار خود قرار داد و یکی از

می توان افزایش پویایی و کارایی سیستم ها و سهولت در نگهداری، پشتیبانی و گسترش آنها را نام برد. برای مثال در صورت تغییر در نحوه نگهداری، مدل سازی و یا نوع پایگاه داده فقط لایه میانی تحت تأثیر قرار گرفته و لایه کاربر هیچ تغییری نخواهد کرد.

برای مثال شرکت ESRI (به عنوان یکی از شناخته شده ترین شرکت های فعال در زمینه GIS) برای پیروی از این معماری، نرم افزار ArcSDE را به بازار ارائه نمود. نرم افزار ArcSDE نقش لایه میانی را در این معماری بر عهده دارد تا نرم افزار ArcGIS بدون وابستگی به نوع پایگاه داده عمل کند. هر چند که استقلال حاصل از به کارگیری ArcSDE محدود است و همچنان مقدار قابل توجهی از پردازش های مکانی در لایه کاربر (ArcGIS) انجام می گیرد. استفاده از سرویس های Web (یا Web Services) در لایه میانی بر روی اینترنت امکانات و مزایای بسیاری را بر روی این رسانه پر استفاده در اختیار طراحان سیستم قرار می دهد که در ادامه به آن می پردازیم.

۲.۲. سرویس ها

سرویس های Web توسط کنسرسیوم W3C برای تسهیل در تعامل بین سیستم های

در اجرای طرح های جاری از آخرین فن آوری های موجود بر روی Web همچون Web 2.0، Web Services استفاده می گردد.

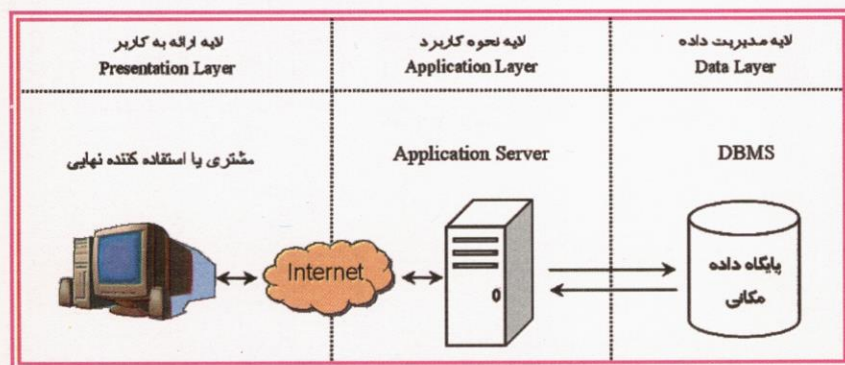
۲.۱. سیستم های سه لایه

معماری سه لایه از اوایل دهه ۹۰ میلادی که سیستم های سنتی دو لایه (client-server) دیگر جوابگوی نیازهای طراحان سیستم های اطلاعاتی نبودند مطرح گردیدند. در این گونه سیستم ها لایه مربوط به مشتری (client) صرفاً وظائف مربوط به نمایش داده به مشتری و دریافت درخواست از وی را بر عهده دارد. در این معماری فعالیت های مربوط به نحوه عملکرد سیستم به لایه جدیدی تحت عنوان لایه کاربرد منتقل شده و منطق عملکرد و محاسبات یک سیستم توسط برنامه های این لایه پیاده سازی می شود. لایه انتهایی نیز متشکل است از پایگاه های داده و سیستم های مرتبط با آن. این لایه مستقل از نوع کاربرد، وظیفه نگهداری و بازیابی داده ها را بر عهده دارد. در این معماری هیچ گونه ارتباط یا تبادل داده مستقیم بین لایه ارائه به کاربر و لایه مدیریت داده وجود ندارد و این ارتباط همواره از طریق لایه میانی یا لایه کاربرد انجام می پذیرد. از مزایای استفاده از این معماری

سازمان های انگشت شمار نقشه برداری در سطح بین المللی بود که کار در این زمینه را در همان سال آغاز نمود. در حال حاضر پایگاه های داده مکانی در دو مقیاس فنی ۱:۲۵۰۰۰ و ۱:۱۰۰۰۰۰۰ آماده و در حال بهره برداری است. با عملیاتی شدن این پایگاه داده یک قدم اساسی به سوی ایجاد و راه اندازی سرویس های مکانی Web برداشته شد. سازمان نقشه برداری سیستمی را جهت بازیابی عمومی از پایگاه داده توپوگرافیکی بر روی Internet در اواسط سال ۱۳۸۶ راه اندازی نمود. این سیستم بر اساس فن آوری های پیشنهاد شده توسط W3C پیاده سازی و راه اندازی گردیده است در این مقاله یکی از سرویس های سازمان نقشه برداری به عنوان نمونه معرفی می گردد.

۲. فن آوری های پایه برای ایجاد سرویس های مکانی

بررسی های لازم برای به کارگیری فن آوری های روز و از آن مهم تر پیش بینی لازم به جهت سهولت در گسترش امکانات سیستم در آینده، مدتی است که در برنامه کاری سازمان نقشه برداری قرار گرفته است. هدف نهایی این سازمان آماده سازی بستر و پایه های لازم برای راه اندازی یک سیستم با توانایی های کامل Web GIS در آینده نزدیک می باشد. از این رو در طی مراحل طراحی و پیاده سازی سرویس های مکانی، آماده سازی پایه های لازم برای راه اندازی یک سیستم با توانایی های GIS وب مبنا Web-based GIS در آینده مورد نظر است و



شکل ۱. نمایش کلی سیستم اطلاعات مکانی با معماری سه لایه بر روی internet

مرورگر ارسال می‌گردد. سیستم‌های پویا (ردیف دوم شکل ۲) با استفاده از نوع تکامل یافته Web Server با نام Application Server پیاده‌سازی می‌شوند. در این روش Server Web برنامه‌ای را بنا به درخواست ارسالی اجرا می‌نماید. این برنامه یک خروجی به فرم html ایجاد می‌نماید که توسط Application Server برای مرورگر ارسال می‌گردد.

Web 2.0 اصولاً مبتنی بر استفاده از سرویس است. خروجی برنامه‌ها در این نسل از Web لزوماً به فرم html نبوده و عموماً به فرم XML است. تفاوت مهم دیگر افزایش سهم فعالیت مرورگر می‌باشد. به عبارت دیگر مرورگر مسئولیت تفسیر داده‌ها و نمایش آن را بر عهده دارد. مزیت مهم Web GIS و استفاده از Web 2.0 در مقایسه با سیستم‌های سنتی Internet GIS در چگونگی لایه ارائه به کاربر است. این لایه در سیستم‌های سنتی از یک نرم‌افزار حجیم تشکیل شده است که باید بر روی رایانه شخص استفاده‌کننده نصب گردد. در مثال قبل محصولات سنتی ارائه شده توسط ESRI از نرم‌افزار ArcGIS به عنوان لایه ارائه به کاربر استفاده می‌گردد (شکل ۱). در این مثال عمده محاسبات در لایه ارائه به کاربر انجام می‌گیرد و از لایه میانی برای محاسبات استفاده زیادی نمی‌گردد. سیستم‌های Web GIS مبتنی بر Web 2.0 امکان استفاده از یک مرورگر Web (مانند Netscape یا Firefox) را به تنهایی در لایه ارائه به مشتری امکانپذیر می‌سازد. به این ترتیب بدون نیاز به نصب یک نرم‌افزار حجیم و پر مصرف (همچون

سرویس‌های Web هیچ‌گونه قید یا وابستگی به یک زبان برنامه‌نویسی یا فن‌آوری خاص ندارند. تنها قید در به کار گیری این سرویس‌ها، استفاده و پیروی از استانداردهای W3C است. به این ترتیب این فن‌آوری تعامل بین نرم‌افزارهای تهیه شده توسط زبان‌های برنامه‌نویسی متفاوت یا فن‌آوری‌های متفاوت را امکانپذیر می‌سازد.

۲.۳. فن‌آوری Web 2.0

شکل ۲ تکامل سیستم‌های بر مبنای Web از سیستم‌های استاتیک (static) تا سیستم‌های مبتنی بر فن‌آوری Web 2.0 را نشان می‌دهد. سیستم‌های استاتیک (ردیف اول شکل ۲) معمولاً برای اطلاع‌رسانی استفاده شده و داده‌های مورد نیاز کاربران به فرم فایل‌های html از قبل تهیه شده و بسته به درخواست ارسال شده از سوی مرورگر Web توسط Web Server بازایی و برای

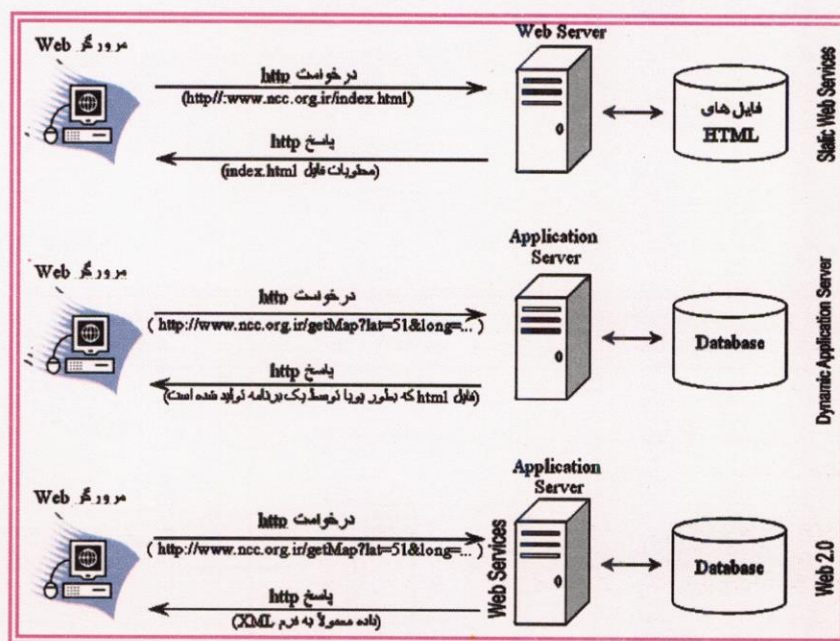
موجود بر روی Web پیشنهاد گردید. این سرویس‌ها به واقع برنامه‌هایی هستند که دارای خصوصیات زیر می‌باشند:

● با یک روش استاندارد مورد استفاده (invocation) قرار می‌گیرند،

● بازنمایی و ایجاد ساختار داده‌ای، درون پیام‌های ورودی و خروجی که بین برنامه‌ها رد و بدل می‌شوند با استاندارد خاصی انجام می‌گیرد (معمولاً XML)،

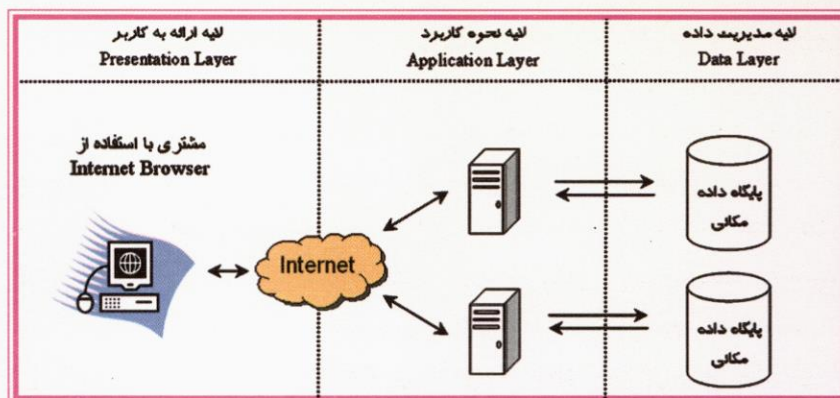
● این برنامه‌ها توضیحات لازم پیرامون عملکرد و نحوه به کارگیری خود را در اختیار برنامه‌های دیگر قرار داده (مثال WSDL [۶]) و امکان پیدا کردن و اجرای این سرویس‌ها توسط برنامه‌های دیگر به طور پویا وجود دارد،

● روش استاندارد برای جست‌وجوی سرویس مورد نیاز، امکان پیدا کردن سرویس‌های مورد نیاز برنامه‌های دیگر را در اختیار قرار می‌دهد (مثال UDDI [۴]).



شکل ۲. سیر تکاملی در نحوه استفاده از Web و پروتکل http

نقشه برداری کشور برای راه اندازی یک سیستم Web GIS در طی زمان افزایش خواهند یافت. اولین سرویس پیاده شده در سازمان نقشه برداری getMap نام دارد که برای تهیه تصویر از داده های موجود در پایگاه داده توپوگرافی ملی تهیه شده و شرح کامل استفاده از آن در آدرس فوق قابل دستیابی است. در اینجا به شرح اجمالی عملکرد این سرویس و نحوه استفاده از آن



شکل ۳. نمایش کلی سیستم های مبتنی بر Web 2.0

می پردازیم تا در طی آن مزایای استفاده از این روش روشن تر گردد. سرویس getMap با دریافت طول و عرض جغرافیایی مرکز نقشه تصویری از منطقه مورد نظر در فرم png ایجاد می کند. نمونه ای از نحوه به کارگیری این سرویس در زیر آمده است:

http://ngdbi.ncc.org.ir/NccMapper/getMap?layers=HIW AY_L25:WRONG_LAYER&width=640&height=480&long=54&lat=32&size=16

(1)

- پارامترهای long و lat مختصات مرکز نقشه را مشخص می کنند.

- پارامتر size اندازه عرض نقشه در سیستم مختصات نقشه را تعیین می کند.

- اندازه تصویر به pixel توسط پارامترهای width و height مشخص می گردد.

- پارامتر layers نیز تعیین کننده نام لایه هایی است که در تصویر ظاهر می گردند.

با به کارگیری این سرویس یک فایل به فرم png بر روی کامپیوتر server ایجاد گردیده و آدرس آن برای به کار گیرنده (invoker) ارسال می گردد. نمونه ای از خروجی این سرویس در اینجا ارائه می گردد:

<NccMapperResponse>

<MapURL><http://ngdbi.ncc.org.ir/MapImage/xxxxxxxxx.png></MapURL>

<Warning>Theme: 'WRONG_LAYER' not found.</Warning>

</NccMapperResponse>

(2)

ArcGIS کاربران می توانند از سیستم های جدید GIS مبتنی بر Web استفاده کنند. در این روش لایه میانی (سرویس های Web) مقدار قابل توجهی از پردازش ها را بر عهده می گیرد. شرکت های تولید کننده نرم افزارهای مرتبط با GIS (همچون ESRI یا Oracle) در حال حاضر محصولات اولیه خود را برای چنین سیستم هایی بر مبنای پیشنهادات OGC (Open Geospatial Consortium) [۳] به بازار عرضه نموده اند. شکل ۳ نشان می دهد که چگونه یک مرورگر Web می تواند با ترکیب سرویس ها از منابع مختلف نیازهای پیچیده تر را نیز پاسخگو باشد.

۳. سرویس های سازمان نقشه برداری کشور و نحوه استفاده از آنها

مسلماً سازمان نقشه برداری کشور و سازمان هایی که دارای داده های مکانی قابل استفاده به طور گسترده هستند همزمان با ارائه داده به استفاده کنندگان در آینده نزدیک سرویس های مکانی را نیز در اختیار قرار می دهند. سازمان نقشه برداری کشور در حال حاضر به ایجاد، گسترش و ارائه این سرویس ها بر روی Web اقدام نموده است. برای سهولت استفاده از این سرویس ها آنها با استفاده از فنون REST Services [۲] پیاده سازی شده اند. اطلاعات فنی مورد نیاز برای استفاده از این سرویس ها در حال حاضر بر روی شبکه و در آدرس زیر قابل دسترسی است:

<http://ngdbi.ncc.org.ir/NccMapper/>

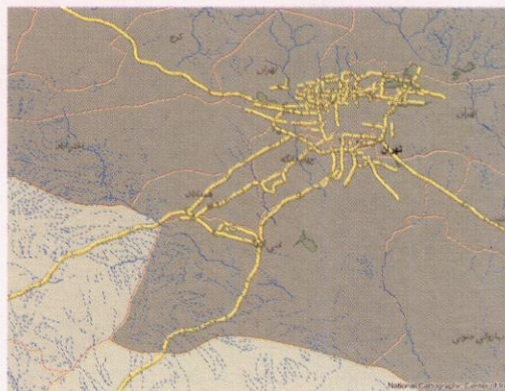
این سرویس ها بر اساس اهداف بلند مدت سازمان

استفاده از سرویس‌های مکانی و فرایند تکامل آنها پرداختیم. با ارائه یک نمونه از سرویس‌های سازمان نقشه‌برداری جزئیات استفاده از این گونه سرویس‌ها را مورد بحث قرار دادیم. از آنجا که هدف نهایی سازمان آماده‌سازی بستر لازم برای راه‌اندازی یک سیستم با توانایی‌های کامل Web GIS در سازمان نقشه‌برداری می‌باشد، در اجرای این طرح از آخرین فن‌آوری‌های ارائه شده توسط کنسرسیوم W3C استفاده گردیده‌است. از مزایای به‌کارگیری این خدمات انعطاف‌پذیری و توزیع پردازش در لایه‌های متفاوت است. در بلند مدت و با فراگیر شدن استفاده از خدمات مکانی بر روی Web، سازمان نقشه‌برداری به سوی فروش خدمات به جای فروش داده مکانی حرکت خواهد کرد. از مزایای مهم مدل تجاری مبتنی بر سرویس در سازمان نقشه‌برداری، کنترل کامل نه تنها بر داده‌های مکانی بلکه بر نحوه استفاده و نوع پردازش کاربران می‌باشد. در عین حال کاربران در حین امکان دسترسی به وسیع‌ترین و به‌هنگام‌ترین پایگاه داده در سطح کشور صرفاً در صورت استفاده و فقط بسته به مقدار استفاده یا پردازش خود هزینه‌های مربوطه را به سازمان نقشه‌برداری پرداخت خواهند نمود.

۵. منابع

1. Berners-Lee, T. B., Hendler J., and Lassila O., "The Semantic Web.", The Scientific American, 2001
2. Fielding, R. T., "Representational State Transfer", Chapter 5 in Architectural Styles and the Design of Network-based Software Architectures, PhD Dissertation, 2000
3. <http://www.opengeospatial.org/>
4. OASIS, "UDDI Specification, Version 3", http://uddi.org/pubs/uddi_vs.htm
5. O'Reilly, T., What is Web 2.0: Design Platform and Business Models for the Next Generation of Software, <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/03/what-is-web-20.html>, 2005
6. W3C, "Web Services Description Language (WSDL), version 2.0", <http://www.w3.org/TR/wsd20/>

خروجی تولید شده به فرم XML بوده و محتوای MapURL آدرس فایل تصویری تولید شده از پایگاه داده توپوگرافی است (شکل ۴). پارامتر warning در صورت بروز اشکال در تولید تصویر



شکل ۴. نمونه تصویر ایجاد شده توسط سرویس get map

مربوطه ارسال شده و شرح ایراد را در اختیار قرار می‌دهد. در صورت بروز خطا و عدم ایجاد فایل تصویری فقط پارامتر error ارسال می‌گردد. مرورگر Web در اینجا وظیفه تهیه و ارسال درخواست http حاوی (۱) است. همچنین تفسیر مطالب محتوی پاسخ http که شامل XML مشابه (۲) است بر عهده مرورگر می‌باشد. در صورت وجود تصویر آنرا به استفاده‌کننده نهایی نمایش داده و در غیر این صورت با ارائه پیام مناسب وی را آگاه می‌سازد. نکته مهم در استفاده از این سرویس‌ها آزادی در استفاده از آنهاست. به این معنا که مراکز اطلاعاتی دیگر بر روی Web امکان استفاده و عرضه تصاویر تهیه شده توسط این سرویس را بر روی صفحات خود دارا می‌باشند. برای اطلاعات بیشتر در مورد سرویس فوق و یا سرویس‌های جدیدتر سازمان نقشه‌برداری کشور به آدرس <http://ngdbi.ncc.org.ir/NccMapper> مراجعه فرمایید.

۴. خلاصه و نتیجه‌گیری

سازمان نقشه‌برداری کشور سازمانی پیشرو در زمینه سیستم‌های اطلاعات مکانی در سطح کشور و در سطح بین‌المللی از سازمان‌هایی است که در زمینه استفاده از فنون به‌هنگام GIS توان بسزایی از خود نشان داده‌است. در این مقاله به معرفی مبانی اصولی

چشم اندازهای تصویربرداری نوین

نویسنده:

Richard Metcalfe

کارشناس فتوگرامتری شرکت Getmapping انگلیس

مترجمان:

مهندس رحیم فرندي

کارشناس اداره کل سیستم های اطلاعات جغرافیایی، سازمان نقشه برداری کشور

farandi@ncc.org.ir

مهرنگیز مسعودی

کارشناس اداره کل سیستم های اطلاعات جغرافیایی، سازمان نقشه برداری کشور

masoudi@ncc.org.ir

ساختمانی از مزایای بالقوه عکس های مایل استفاده خواهند نمود. همچنین ضمن ارائه امکان دریافت عکس های مایل از طریق اینترنت امکان بازیابی سریع تر آنها نیز فراهم می شود.

۱. مقدمه

متخصصانی که نیاز به بررسی املاک و اراضی در نواحی مختلف دارند، زمان زیادی را می باید مصروف انجام بازدیدهای مکانی، شناسایی نواحی ممنوعه و تعیین مشکلات بالقوه نمایند. افزون بر آن، مسافرت به منطقه مربوطه و نیز به کارگیری نیروی انسانی بیشتر، سبب افزایش هزینه ها می شود. پیشرفتی جدید در زمینه عکسبرداری هوایی، اجرای این پروژه ها را ساده تر نموده است. این امر با انجام عکسبرداری هوایی به صورت مایل به روشی منظم و نظام مند و مدیریت این تصاویر، به کمک فن آوری نرم افزاری جدید، به منظور مشاهده سه بعدی تصاویر صورت می پذیرد.

۳. چندنمایی چگونه کار می کند؟

عکسبرداری مایل مفهوم جدیدی نیست. هر چند تا مدتی قبل تحویل یک محصول نهایی قابل استفاده از این عکس ها نیاز به وجود امکاناتی ویژه و صرف هزینه زیادی بود. هم اکنون با ورود دوربین های رقومی و پیشرفت های جدید در زمینه نرم افزارهای رایانه ای، عکسبرداری مایل به ابزاری قابل دسترس و به صرفه در زمینه های مختلف تبدیل شده است. با افزایش درخواست ها برای عکس های مایل، شرکت Getmapping سیستم دوربین های تک عدسی را برای عکسبرداری مایل توسعه داده است. همچنین استفاده از فن آوری فضایی و

طرح ها دست یافت. افزون بر این، با ارائه امکاناتی نظیر مشاهده تصاویر دو بعدی از چند جهت، داشتن نماهایی با قدرت تفکیک بالا و دستیابی سریع به اطلاعات بصری می توان تصمیم گیری های مهمی را به کمک آنچه در صفحه نمایشگر رایانه مشاهده می شود به انجام رساند. شرکت Getmapping بیش از ۳۰۰ کیلومتر مربع از شهر لندن به انضمام مناطقی از حومه این شهر را با قدرت تفکیک ۱۰ سانتی متر عکسبرداری نموده است. در نهایت این شرکت از سراسر شهر بزرگ لندن عکسبرداری می نماید. سازمان هایی نظیر پلیس، آتش نشانی، مقامات محلی و صنایع

۲. چندنمایی

این فن آوری جدید نرم افزاری، چندنمایی نامیده می شود. استفاده از این فن آوری نه تنها نیاز به بازدید میدانی را کم یا منتفی می نماید، بلکه بعدی دیگر برای نمایش بصری ارائه می کند. شاید مهمتر از همه این موارد، بهبود پتانسیل میزان سود دهی پروژه ها باشد. به عنوان مثال در مورد پردازش مقدماتی برنامه ریزی شهری، ضمن به کارگیری این فن آوری می توان با استفاده از تصاویر مایل مربوطه، پلان های دقیقی را بدون نیاز به حضور در منطقه تولید نمود و به پیشرفت بیشتر و قابل قبول تری در اجرای

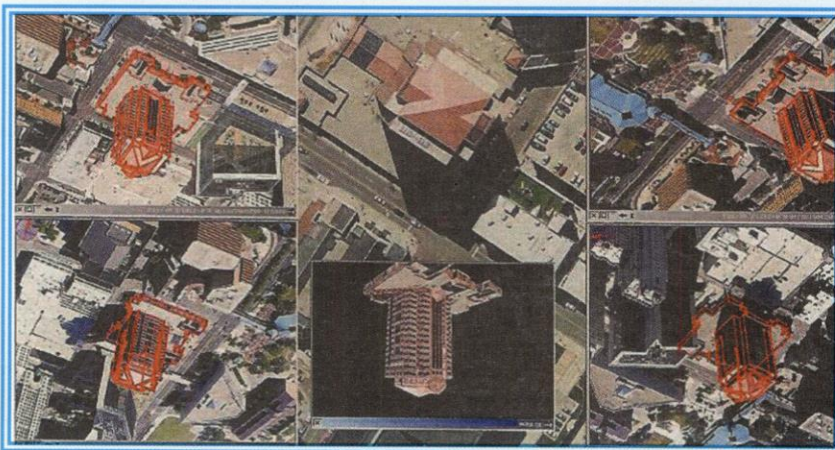
و تحلیل قرار داد. در تمامی اندازه گیری ها از زمین به عنوان نقطه مبنا استفاده می شود. با کمک ابزار خط شاقولی، مختصات قائم به دست می آید که میزان دقت محاسبات ۲۰ تا ۳۰ سانتی متر است.

۴. تغییر روش های کار

کسب اطلاعات بصری از یک مکان، بدون حضور در منطقه مزیتی بزرگ بوده، که اطلاعات حساس را برای تصمیم گیری های روزانه فراهم می آورد. عکسبرداری مایل، مزیت های با ارزشی نسبت به عکسبرداری هوایی قائم ارائه می کند، زیرا متنوع بوده و در زمینه دریافت و استخراج مستقیم داده ها از تصاویر، کاربرد بیشتری دارد. با این روش، ساختمان ها و عوارض توپوگرافی، که با استفاده از عکس های قائم قابل مشاهده نیستند، مشخص می شوند. با انتخاب مکان مورد نظر در تصویر قائم می توان آن منطقه را در نمای ۳۶۰ درجه و همچنین با کمک ابزارهای بزرگ نمایی و کوچک نمایی

استفاده کند. هر شخص آشنا به رایانه می تواند به سرعت کاربرد آن را یاد گرفته و آن را از یک رایانه معمولی یا رایانه همراه اجرا کند. برنامه به صورت هوشمند عکس های مایل را که به وسیله عکس قائم و مدل رقومی زمین ۳DTM مختصات دار شده اند، به کار می گیرد تا تصویری یکپارچه و سه بعدی با امکان حرکت روی منطقه و اندازه گیری عوارض تولید نماید. آنچه بر روی صفحه نمایشگر دیده می شود پنج پنجره هماهنگ می باشد (شکل ۱). بخش اصلی در مرکز روی عکس ارتوفتو متمرکز شده است. در اطراف آن چهار پنجره نمایش دهنده تصاویر مایل هستند که به ترتیب چهار نما از منطقه را نشان می دهند. مختصات اجزاء را، در مدتی که دیگر لایه های مختصات وارد و یا عنوان دار می شوند، به طور مستقیم می توان اندازه گیری نمود. بنابراین وقتی که هر منطقه در عکس انتخاب می شود، نرم افزار ضمن تفسیر و بررسی جزئیات داده ها این امکان را میسر می سازد که بدون نیاز به حضور فیزیکی در منطقه، منطقه مورد نظر را اندازه گیری و مورد تجزیه

صنایع نظامی نیز سبب افزایش دقت و کارایی در زمینه تولید و به کارگیری داده های فضایی شده است. قدرت تفکیک عکس های مایل همانند عکس های قائم بستگی به ارتفاع پرواز داشته و ارتفاع پرواز نیز معمولاً بین ۱۵۰۰ تا ۲۳۰۰ فوت می باشد. تفاوت دیگر عکسبرداری قائم و عکسبرداری مایل، تعداد زاویه های دید در زمان عکسبرداری است. در روش عکسبرداری مایل، برای عکسبرداری با دوربین از موقعیت مورد نظر، از نیمرخ تحت زاویه ۴۵ درجه با افق و هر بار با ۹۰ درجه چرخش، ۴ عکس در چهار جهت گرفته می شود. شمال، جنوب، شرق و غرب. پنجمین عکس که قائم است در صفحه دید کاربر روی نمایشگر به نمایش در می آید. به علت زاویه دوربین، سطوح روی زمین، ذوزنقه ای شکل تصویر می شوند، و به همین دلیل مقیاس از روبه رو به سمت افق کم می شود. در نتیجه بالای عکس دارای قدرت تفکیک ۱۵ سانتی متر بوده، که در وسط عکس به ۱۰ سانتی متر رسیده و با ادامه حرکت به سمت پایین، قدرت تفکیک به ۷/۵ سانتی متر می رسد. برای تولید محصول نهایی که اندازه های صحیحی از هر سه بعد را پشتیبانی کند هر یک از تصاویر با مختصات زمینی منطبق می شوند^۲ تا تصویری یکپارچه از منطقه مورد نظر تولید شود. شرکت Getmapping با شرکت Ofek International برای استفاده از محصولات همکاری کرده است، تا از محصولات عکس های هوایی مایل و قائم خود در یک سیستم پایگاه داده یکپارچه



شکل ۱. صفحه با چهار تصویر در جهات: شمال، جنوب، شرق، غرب و پنجم تصویر سه بعدی از عکس قائم در پنجره داخلی

۵. مزایای سیستم‌های

تصویربرداری مایل

با توجه به اینکه امکان مشاهده عکس‌های مایل به دفعات و بررسی و اندازه‌گیری عوارض در هر زمان بدون نیاز به مراجعه یا حضور مجدد در منطقه وجود دارد، بالا بودن هزینه اولیه عکسبرداری مایل نسبت به عکسبرداری هوایی متداول تحت الشعاع قرار می‌گیرد. تصاویر مایل اطلاعات به مراتب بیشتری نسبت به تصاویر قائم متداول ارائه می‌دهند. شما چهار سری از داده‌ها را بدست می‌آورید. با امکان مشاهده ۳۶۰ درجه‌ای مکان مورد نظر، و امکان دریافت آنی داده‌ها و نیز بدلیل اینکه ما عادت به مشاهده عوارض از پهلو داریم، عکس‌های مایل بلافاصله درک فیزیکی و بصری بهتری به ما می‌دهند. سیستم تصاویر مایل، روی رایانه معمولی و یا رایانه همراه داده‌های فراوانی را با کمترین میزان خطا، کاستن زمان انتقال و کاهش هزینه در ضمن افزایش کارایی و خدمات فراهم می‌نمایند.

۶. پا نوشت‌ها

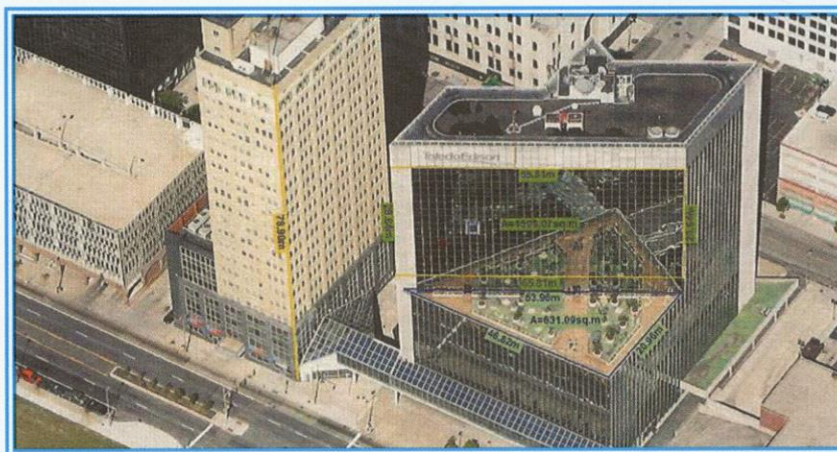
1. Multivision
2. Geo-Referenced
3. Digital Terrian Model

۷. منبع

GEO, Informatics December -2007,
Volume 10, Issue 8

اطلاعات به دست آمده از پردازش داده‌های قابل اندازه‌گیری، مواردی مانند ابعاد ساختمان‌ها و اجزای آنها را اندازه‌گیری نمود (شکل ۲). برنامه‌های آینده شامل توسعه قابلیت‌های مدل‌سازی سه بعدی، ارسال همزمان داده‌ها همچنین، تعیین خط نشانه روی برای مقاصد امنیتی می‌باشد. نسل دوم سیستم عکسبرداری از مدتی قبل در حال گسترش می‌باشد. به گونه‌ای که همزمان با عکسبرداری قائم، فتو موزاییک تصحیح شده‌ای از منطقه نیز تهیه می‌شود. این امر در جهت افزایش یکپارچگی و هماهنگی با هدف اصلی نرم‌افزارهای GIS می‌باشد. هم اکنون برنامه‌های توسعه به سمت یکپارچگی عکس‌های هوایی قائم و مایل پیش می‌رود. این پیشرفت‌ها با استفاده از سیستم‌های تصویربرداری Groundbase راه حل‌هایی در ابعاد کاملاً جدید در زمینه نقشه برداری فراهم می‌کنند.

مشاهده کرد. همچنین مشخصاتی نظیر پهنا، عرض، مساحت، بلندی، ابعاد و میزان افزایش و کاهش شیب را نیز می‌توان دید. با یک انتخاب ساده می‌توان اجزای ساختمان، نمای خارجی، ورودی، سقف‌ها، پنجره‌ها، تیرهای برق، حصارها و حدود را اندازه گرفت. همچنین می‌توان مسیرهای دسترسی و خروجی راه‌ها را طراحی کرده، ساختمان‌ها و بناهای جاذبه را تشخیص داد، داده‌های GIS یا مکانی را بازیابی نموده و مرجعی قابل مشاهده برای برنامه ریزی و ارزیابی داشت. با کمک ابزار مدل‌سازی سه بعدی، می‌توان مدل سه بعدی ساختمان‌ها را با استفاده از مختصات به کار رفته در فرمت‌های استاندارد که برای موضوعات سه بعدی استفاده می‌شود، تولید نمود. در این مورد هماهنگی مناسبی با نرم‌افزارهای سیستم‌های اطلاعات مکانی (GIS) ایجاد شده است. در این سیستم‌ها، با همپوشانی عکس‌های مایل و فایل‌های برداری می‌توان با تهیه خروجی، از



شکل ۲. نمایش اندازه‌گیری‌های گوناگون با استفاده از عکس مایل. می‌توان اندازه‌های عوارض مختلف و اجزای آنها را مستقیماً روی عکس هوایی مایل تولید نمود.

برنامه پژوهشی انجمن بین المللی کارتوگرافی (ICA) در زمینه کارتوگرافی و علوم اطلاعات مکانی

نویسندگان:

نایب رئیس انجمن بین المللی کارتوگرافی (ICA)

Kirsi Virrantaus and David Fairbairn

مترجم:

کارشناس کارتوگرافی مدیریت خدمات فنی، سازمان نقشه برداری کشور

جمیله کمیجانی

jamilkomijani@ncc.org.ir

(شامل سخنرانی های پرفسور Dietmar و Liqiu Meng) بود.

در جلسه هیأت اجرایی سال ۲۰۰۵ برنامه ای، برای ایجاد یک کار پژوهشی در خصوص شهر مکزیکوسیتی^۲ تنظیم شد. در این نشست مشخص گردید، که تعدادی از کارگروه های (ICA) در برخی موضوعات کاری با یکدیگر همپوشانی دارند (یعنی یک موضوع را مورد بررسی و تحقیق قرار داده اند)، در حالی که در هیچ یک از کارگروه ها موضوعات جدید و متفاوتی مورد بحث قرار نگرفته و چالشی که جهت رفع آن برنامه ریزی شود به چشم نمی خورد. بنابراین یک برنامه پژوهشی رسمی می تواند نقش قابل توجه ای در ایجاد آگاهی بین اعضای کارگروه ها، نمایندگان مجمع عمومی و شرکت کنندگان ایفا نماید و همچنین می تواند تأثیر به سزایی در یکپارچه نمودن فعالیت های پژوهشی کارتوگرافی، علوم اطلاعات مکانی و دامنه رو به رشد آن داشته باشد و این امر به خوبی نقش (ICA) را در ارتقای چنین فعالیت هایی نشان می دهد.

ابزارهای جدیدی برای فعالیت، در این عرصه خلق نمود. چنین موضوعاتی در کانون های اصلی کاری (ICA)، یعنی کارگروه های آن، مورد بررسی قرار می گیرند. این کارگروه ها رسماً هر چهار سال یک بار توسط مجمع عمومی (ICA) و با رأی گیری تعیین می شوند، ولی امکان ایجاد گروه های کاری، جهت کار روی مسائل کوتاه مدت، در حد فاصل این چهار سال توسط هیأت اجرایی نیز وجود دارد.

۲. سابقه برنامه پژوهشی

ایده ایجاد یک برنامه پژوهشی (ICA) در زمینه کارتوگرافی و علوم اطلاعات مکانی ابتدا در جلسات هیأت اجرایی (ICA) در دهه ۱۹۹۰ مطرح گردید. اما تصمیم برای کار روی یک برنامه پژوهشی ساختاریافته، در نشست هیأت اجرایی در سال ۲۰۰۱ اتخاذ گردید و قرار شد جلسه ای در این ارتباط در کنفرانس کارتوگرافی سال ۲۰۰۱ نیز برنامه ریزی و سازماندهی شود. جلسه مزبور شامل چندین سخنرانی ارزشمند

۱. مقدمه

نقشه ها قابلیت ویژه ای جهت برقراری ارتباط، تلفیق داده ها و همچنین ارائه اطلاعات در قالبی کاربر پسند و قابلیت درک بصری را دارا می باشند. چنین توانایی به عنوان یک مشخصه ذاتی از نقشه ها و پایگاه های داده های مکانی است. کاربردهای نقشه در دنیای امروزی و استفاده از آن در تصمیمات راهبردی از جمله مدیریت بحران، سیستم هشدار سریع، پشتیبانی از توسعه پایدار و کاهش فقر جهانی در دنیا شناخته شده است.

انجمن بین المللی کارتوگرافی (ICA) به عنوان سازمانی فعال در سطح بین المللی و با نمایندگان متعدد در عرصه های مختلف، دارای موقعیت و نقش ویژه ای در ترویج و توسعه کارتوگرافی و علوم اطلاعات مکانی می باشد. هدف کلی از تحقیق و توسعه در (ICA)، ایجاد زمینه ای برای ارائه نظریه ها و روش های مختلف در زمینه کارتوگرافی و فعالیت های مربوط به اطلاعات مکانی می باشد که با به کارگیری آنها می توان

۳. هدف برنامه پژوهشی

هدف از این دستور کار ارائه خط مشی‌های لازم برای کارگروه‌ها و ایجاد هماهنگی بیشتر میان آنها می‌باشد. در ضمن، از توسعه ساختار قابل انعطاف کارگروه‌های (ICA) نیز پشتیبانی می‌نماید. از نقطه نظر کاربردی، این دستور کار می‌تواند چهارچوب و محتوای کتاب سال بین‌المللی پیشنهادی در زمینه کارتوگرافی و علوم اطلاعات مکانی را مشخص نماید. در سطحی وسیع‌تر، برنامه پژوهشی نشان‌دهنده میزان سهم ایفا شده توسط انجمن (ICA) و ظرفیت موجود در آن برای کارهای پژوهشی در چهارچوب جامعه جهانی است. بنابراین، (ICA) می‌تواند به عنوان اداره کننده کانون‌های بحث و تبادل نظر در این زمینه نیز عمل نماید. ICA برای عملی نمودن مأموریت راهبردی خود (تضمین به کارگیری اطلاعات مکانی با بالاترین میزان تأثیرگذاری جهت خدمت به علم و اجتماع) باید دارای برنامه پژوهشی شفاف و در برگیرنده تمام زمینه‌های تحت عنوان کارتوگرافی و اطلاعات مکانی باشد. به همین دلیل این دستورکار، فعالیت‌های پژوهشی اخیر در این رشته‌ها را مستندسازی نموده و چنانچه لازم باشد در برخی زمینه‌ها پیشنهاد اصلاح و بررسی مجدد و یا تأیید خود را اعلام می‌نماید و همچنین در خصوص روش‌های ادامه این تحقیقات به بحث می‌پردازد. این پژوهش می‌تواند در داخل کارگروه‌های ICA با همکاری بین‌المللی جوامع هم‌نوع یا برنامه‌های پژوهشی تلفیقی، صورت پذیرد.

۴. مراحل ایجاد این برنامه

پژوهشی

اولین مطالعات بر روی موضوعات پژوهشی در سال ۲۰۰۳ هنگام جلسه هیأت اجرایی و رؤسای کارگروه‌ها در شهر بوداپست صورت گرفت و در سال ۲۰۰۵ در جلسه هیأت اجرایی در مکزیکوسیتی ادامه یافت. این کار در قالب دو نشست توسط رؤسا و نایب رئیس‌های کارگروه‌ها (وگروه‌های کاری) صورت گرفته و اولین پیش‌نویس از مستندات پژوهش‌های مورد علاقه کارگروه‌ها تدوین شد. در این نشست‌ها از روش نقشه ذهنی^۳ استفاده شد و براساس آن اولین پیش‌نویس تدوین گردید و به جلسه هیأت اجرایی در مسکو در سال ۲۰۰۶ ارائه گردید. این پیش‌نویس، مورد بحث قرار گرفت و از کارگروه‌ها خواسته شد چنانچه مواردی را لازم می‌بینند با ذکر و ارائه مراجع، به آن بیفزایند. دومین پیش‌نویس در جلسه هیأت اجرایی در شهر^۴ در سال ۲۰۰۷ مورد بحث قرار گرفت و برنامه‌ریزی برای نهایی کردن و انتشار آن در مجموعه مقالات کنفرانس مسکو ارائه گردید. قبل از ارائه، ترتیبی داده شد که یک بار دیگر نظرات کارگروه‌ها پرسیده شود.

۵. ساختار برنامه پژوهشی

این برنامه پژوهشی دامنه گسترده‌ای دارد که شامل موضوعات مربوط به کارتوگرافی و اطلاعات مکانی می‌شود. بسته به پیش زمینه فرد، به کل حوزه می‌توان

با رویکردهای مختلفی نگاه کرد. ایجاد یک ساختار ژنریک، فراگیر و منطبق بر تمام عقاید، کاری غیر ممکن است. ضمناً، نمی‌توان موضوعات پژوهشی را در ساختاری سلسله‌مراتبی و بدون همپوشانی طبقه‌بندی نمود. در حال حاضر، نتیجه مذاکرات به صورت عنوان‌ها و کلمات کلیدی سازماندهی شده‌اند. تعریف ارائه شده برای کارتوگرافی، نقشه و کارتوگراف به وسیله (ICA) محدوده این دستورکار پژوهشی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. هدف اولیه، اطمینان از این موضوع می‌باشد که موضوعات مورد بحث در حوزه قابل قبول از کارتوگرافی و علوم اطلاعات مکانی واقع شده باشند و اینکه بتوانیم از طریق همکاری با رشته‌های مرتبط نزدیک و جمع‌آوری و مدیریت داده‌های مکانی، به قدرت مشترک بالاتری برسیم. تعاریف واژه‌های کارتوگرافی (عبارت است از هنر، علم و فن‌آوری ساخت و به کارگیری نقشه) و علم اطلاعات مکانی (عبارت است از محتوای علمی پردازش و مدیریت اطلاعات مکانی) که شامل فن‌آوری‌های مرتبط و همچنین مسائل تجاری، اجتماعی و محیطی است که از استراتژی‌های (ICA) می‌باشند.

۶. کلمات کلیدی

کلمات کلیدی از نقشه‌های مفاهیم ذهنی استخراج شده‌اند. بحث کوتاهی در خصوص کلمات کلیدی نیز ارائه شده است تا نقش و یا معنی هر کلمه کلیدی را توضیح



جستجوی عوارضی از طریق نام جغرافیایی

نام جغرافیایی مورد نظر را با قوت فارسی وارد کنید. چنانچه نام کامل
عازمه را نمی دانید قسمت (بخشی از نام) را علامت بزنید .

نام نام خانوادگی بخشی از نام ☐

نوع تاراضه و اسناد مورد نظر را انتخاب کنند. در صورت این صورت تمام تاراضی با نام وارد شده انتخاب خواهد شد.

عوارض

[illegible]

Page 10 of 10

جواز طریق شماره نقشه های پوششی

- کاربرد می تواند عوارض را از طریق شماره نقشه های نقشه های پوششی انتخاب نماید

- انتخاب نوع عارضه سرعت جستجو را افزایش می دهد

آدرس وب سایت : <http://geonames.ncc.org.ir>

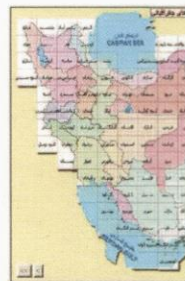


کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی
نام‌های جغرافیایی ایران

پایگاه ملی نام‌های جغرافیایی ایران

Iranian Geographical Names Database (IGNDB)

در مقیاس‌های مختلف، پانک، گدکس، هوشمند از



چسبجو از طریق تقسیمات کشوری
کاربر می‌تواند عارضه را از طریق محدوده تقسیمات کشوری آن چسبجو نماید.

چسبجوی عوارض از طریق تقسیمات کشوری

انتخاب واحد تقسیمات کشوری	استان
شهرستان	شهرستان
بخش	بخش
دهستان	دهستان

شهرستان: بخش: دهستان:

شهر: دهستان:

شهرستان: بخش: دهستان:

شهر: دهستان:

شهرستان: بخش: دهستان:

شهر: دهستان:

چسبجو از طریق مختصات
کاربری توکد عوارض را در محدوده مشخصی از نقشه یا هر نقطه معینی از یک نقطه چسبجو کند.
انتخاب نوع عارضه سرعت چسبجو را افزایش می‌دهد.



و سایر پایگاه‌های اطلاعاتی

۷. نتیجه گیری

چگونه برنامه پژوهشی را پیاده سازی

نمایم

هدف این برنامه پژوهشی، شناسایی و شفاف سازی نتایج پژوهشی است که در بر گیرنده بخشی از وظایف ICA، اشخاص یا گروه هایی کاری زیر نظر آن، می باشد. در مرحله اول، شامل کارگروه های ICA می گردد که هر یک عهده دار کار پژوهشی در محدوده خود هستند. این برنامه پژوهشی به منظور تشویق کارگروه ها برای بررسی دامنه فعالیت هایشان و بررسی احتمال همپوشانی بین آنها و ایجاد فرصت های همکاری تدوین شده است. علاوه بر آن، کمک خواهد کرد که فعالیت هایی که توسط هیچ کارگروهی پوشش داده نمی شود شناسایی شده و مورد خطاب قرار گیرد.

و در انتها، این مدرک موضوعات پژوهشی ICA را به سایر سازمان ها منعکس می نماید. هم برای آن دسته از سازمان هایی که در این زمینه می توانند تحقیقات مشترک انجام دهند و هم برای آن دسته از سازمان هایی که نتایج پژوهشی ICA برای آنها ارزشمند می باشد.

ما معتقدیم این برنامه پژوهشی باید به وسیله کار گروه های ICA مورد توجه قرار گیرد. یکی از مسئولیت های مهم ریاست کار گروه عبارت است از تدوین شرح وظایفی که در آن به طور واضح نتایج حاصله چهار ساله کارگروه فهرست شده باشد. (اعضای کارگروه می توانند مجدداً انتخاب شوند). محصولات تعیین شده باید حاوی نتایج معتبر باشند. از وظایف دیگر رئیس کار

۶. Map production: تولید نقشه

این کلید واژه مراحل مختلف نقشه برداری و تولید نقشه را به عنوان فرآیندهای فنی در بر می گیرد. همچنین، تولید انواع گوناگون نقشه، از اطلس گرفته تا نقشه های اینترنتی، را شامل می شود.

۷. Cartographic theory: تئوری کارتوگرافی

موضوعات زیربنایی که پایه همه فعالیت های انجام شده روی داده های مکانی هستند تحت پوشش این واژه قرار می گیرند.

۸. History of Cartography: تاریخچه

کارتوگرافی و علوم مکانی در طی جلسات تحول ذهنی، اهمیت پیشرفت های صورت گرفته در زمینه توسعه روش ها و فعالیت های اجرایی در طول تاریخ مورد توجه قرار گرفت. تمام فعالیت های امروزی می توانند از توضیحات جامع این پیشرفت ها بهره گیرند.

۹. Education: تحصیلات

برای اطمینان از یک آینده مفید و قابل رشد، به تحقیق و پیاده سازی روش های مناسب به منظور آموزش و تربیت نسل های آینده نیاز می باشد. روش های انجام این امر، جزو این عنوان پژوهشی تلقی می گردد.

۱۰. Society: اجتماع

یکی از موضوعات پژوهشی مهم، بررسی چگونگی نهادینه کردن کار با اطلاعات مکانی در ساختارهای اجتماعی و نحوه انجام این امر به وسیله گروه های مختلف مردم می باشد.

دهد. در ادامه متن مورد اشاره، موضوعات مهم پژوهشی به صورت پررنگ (bold) نشان داده شده و حوزه های علمی که نقش پشتیبانی دارند به صورت خط شکسته (italic) نمایش داده شده اند. این نکته را باید مد نظر داشت که موضوعات را نمی توان به طور کامل در یک نظام سلسله مراتبی طبقه بندی نمود، همچنین تعدادی از موضوعات می توانند به بیش از یک واژه کلیدی مربوط باشند.

۱۶. واژه های کلیدی عبارتند از:

۱. Geographic Information: اطلاعات

مکانی

۲. Metadata and SDI: فراداده و زیر

ساخت های داده مکانی

۳. Geospatial analysis and modelling:

تحلیل و مدل سازی مکانی

تأکید بر ایجاد ارزش افزوده از طریق پردازش داده های مکانی موجود در نقشه و به کارگیری روش های تحلیل و مدل سازی برای راه اندازی، پشتیبانی و تکمیل فرآیند تهیه نقشه است.

۴. Usability: کاربردپذیری

این کلمه کلیدی به دامنه ای از مباحث که کاربر اطلاعات مکانی را به نمایش، پردازش، مدل سازی و تحلیل آن مرتبط می سازد، اشاره دارد.

۵. Geovisualisation: مصور کردن و

تحلیل های مکانی

در اینجا نمایش بصری داده های مکانی در قالب نقشه و سایر قالب ها مورد بحث قرار می گیرد. همچنین، در نحوه به کارگیری روش های نمایش بحث می شود.

۸. پانوشتها

۱. انجمن بین المللی کارتوگرافی (ICA)

International Cartographic Association

۲. (نقشه ذهنی) یک نمودار جهت نمایش وظایف و ایده ها و

آیتم های دیگر Mind Map

A mind map is a diagram used to represent words,

ideas, tasks or other items

۳. دومین شهر بزرگ جمهوری چک (Brno)

به طور وسیع منتشر گردد تا به سود اجتماع و جامعه کارتوگرافی و امر پژوهش باشد. ارائه گزارش کارگروه در هر جلسه مجمع عمومی ICA الزامی است، بنابراین فرصت مناسبی برای ارائه نتایج تحقیقات در عرصه کنفرانس وجود دارد. انتشار تحقیقات در نشریه های علمی و دانشگاهی نیز، همراه سایر روش های ارتباطی غیر رسمی از طریق سایت کارگروه ها، پیش بینی می شود.

گروه، دعوت از کارشناسان و علاقه مندان برای تحقق اهداف است. پیشبرد برنامه های کاری می تواند با جلسات و همایش های متمرکز پژوهشی، مکاتبات با کارگروه ها و همکاری با سایر کارگروه ها در سازمان های دیگر انجام شوند. امید است که این برنامه پژوهشی برای افرادی که پیشنهاد پژوهشی به تأمین کنندگان بودجه پژوهشی منطقه ای، ملی و بین المللی ارائه می دهند، مفید باشد.

در هر حال، انجمن بین المللی کارتوگرافی انتظار دارد که نتایج پژوهش

۹. منبع

ICA News, Number 48, June 2007 - www.icaci.org پایگاه اینترنتی

برگ درخواست اشتراک نشریه علمی و فنی نقشه برداری



امور مشترکین نشریه نقشه برداری

به پیوست قبض شماره به مبلغ ریال بابت اشتراک نشریه علمی و فنی نقشه برداری ارسال می گردد.

لطفاً اینجانب / شرکت را جزء مشترکین نشریه نقشه برداری محسوب و تعداد نسخه از هر شماره را به آدرس زیر ارسال نمایید:

نشانی:

.....

کدپستی: تلفن:

محل امضاء

متقاضی محترم: لطفاً برای اشتراک نشریه علمی و فنی نقشه برداری در تهران و شهرستانها مبلغ مورد نظر را به حساب شماره ۹۰۰۳ بانک ملی ایران، شعبه سازمان نقشه برداری کشور، کد ۷۰۷ (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملی) واریز نموده و اصل رسید بانکی را به همراه درخواست تکمیل شده به نشانی زیر ارسال نمایید:

تهران، میدان آزادی، خیابان معراج سازمان نقشه برداری کشور، صندوق پستی: ۱۶۸۴-۱۳۱۸۵ «دفتر نشریه نقشه برداری».

تلفن دفتر نشریه: ۶۶۰۷۱۱۲۴

تلفن سازمان: ۶۶۰۷۱۰۰۱-۹

(داخلی دفتر نشریه: ۴۳۵)

دورنگار: ۶۶۰۷۱۰۰۰

(ضمناً حداقل مبلغ اشتراک برای ارسال

۱۲ نسخه نشریه ۶۰۰۰۰ ریال است.)

توسعه یک سیستم شبیه ساز برای دستیابی به طرح کلی استقرار شبه ماهواره ها در محیط های شهری

نویسندگان:

Ryosuke Shibasaki - Tomohiro Hakamata - Yusuke Konishi - Yong Cheol Suh

مرکز علوم اطلاعات فضایی دانشگاه توکیو

مترجمان:

اسد... حقیقت

کارشناس اداره عکسبرداری هوایی اداره کل نقشه برداری هوایی، سازمان نقشه برداری کشور

haghighat@ncc.org.ir

مهران رضائی

رئیس اداره امور فروش مدیریت خدمات فنی، سازمان نقشه برداری کشور

rezaei@ncc.org.ir

دکتر رحیم سرور

دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری

sarvar@yahoo.com

چکیده

از زمان پرتاب اولین ماهواره تعیین موقعیت جهانی، نیاز به کسب اطلاعات بیشتر و دقیق تر از پدیده های زمینی به طور روز افزون در حال افزایش است. به ویژه یکی از نگرانی های ناوبران نیاز به تعیین موقعیت مستمر به روش یکپارچه با در صد اطمینان بالاتر، در مناطق شهری است. متأسفانه مناطق عمیقی در شهرها وجود دارند که در حاشیه آنها ساختمان های بلند قرار دارد. این موضوع باعث ایجاد سایه و خطای چند مسیری می شود. در نتیجه این مناطق در تضاد با سیستم تعیین موقعیت ناوبری جهانی (GNSS) هستند و به این دلیل که در میدان رؤیت ماهواره قرار نمی گیرند، دقت تعیین موقعیت را کاهش می دهند. برای غلبه بر چنین مشکلاتی استفاده از شبه ماهواره ها به عنوان مکمل سیستم GPS می تواند برای از بین بردن ضعف دریافت سیگنال ها، رفع ابهام فاز، رسیدن به صحت کامل و افزایش بهره وری سیستم ماهواره ای ناوبری جهانی (GNSS) مؤثر باشد.

شبه ماهواره ها ابزاری زمینی هستند که امواجی شبیه امواج GPS را مخابره می کنند و می توانند به عنوان مکمل، کارایی گیرنده ها را افزایش دهند. این ابزار یک عامل مشاهداتی اضافی برای بهبود معایب ذکر شده می باشد. اما به علت بالا بودن هزینه های اقتصادی و مشکلات محیطی تعداد شبه ماهواره هایی که می توان نصب نمود محدود است. مهمتر اینکه برای کاهش مناطقی که تحت تأثیر خطای چند مسیری سیگنال های شبه ماهواره قرار می گیرند ضروری است که موقعیت آنتن و دستگاه شبه ماهواره به دقت تعیین گردد.

به طور کلی، این مقاله به توسعه سیستم شبیه ساز شبه ماهواره ای و ارزیابی مناسب آن از لحاظ اقتصادی، برای پوشش نقاط کور سیستم GPS در مناطق شهری می پردازد، و در آن از اطلاعات دقیق ماهواره ها و نقشه های رقومی سه بعدی استفاده شده است.

واژگان کلیدی: شبه ماهواره^۱ - سیستم تعیین موقعیت جهانی^۲ - سیستم ماهواره ای ناوبری جهانی^۳ - نقشه سه بعدی رقومی^۴ - سیستم شبیه ساز^۵

۱. مقدمه

در سال های اخیر، در علم ژئودزی و نقشه برداری روش های تعیین موقعیت بر مبنای استفاده از ماهواره ها (مانند سیستم GPS و...) به طور گسترده ای مورد استفاده قرار گرفته اند. علاوه بر این، نیاز به تعیین موقعیت با دقت هرچه بالاتر در حال افزایش است. مشکل اینجاست که در تعیین موقعیت مکان هایی مانند، مناطق بین ساختمان های بلند در شهرها، تونل ها و فروشگاه های زیر زمینی (مانند فروشگاه های داخل مترو) یا مکان هایی که در معادن عمیق قرار دارند، سیستم GPS یا GNSS نمی تواند دقت مورد نیاز کاربران را

موقعیت مکانی گیرنده‌ها حتی برای یک مدت زمان معین و کوتاه‌رهایی می‌بخشد. این روش به رفع ابهام سریع فاز حامل^۸ ختم می‌شود [Lawrence et al, 1995]، زیرا مختصات خطوط مبنای موجود راحت‌تر تشخیص داده می‌شوند. این سیستم شبه ماهواره‌ای برای کاربردهای ویژه‌ای مورد ارزیابی قرار گرفته است. برای مطالعه بیشتر:

[cabb, 1997] and

cf [Erol and ran Dirend on ck, 1996]

۳. شرح سیستم شبیه‌ساز

این سیستم شبیه‌ساز شامل یک نقشه رقومی سه‌بعدی، یک مدل مداری ماهواره‌ای GPS و یک مدل مداری ماهواره‌ای Zenith-Quasi^۹ است. این سیستم به وسیله Java^{۱۰} تکمیل شده است و در آن ماهواره‌های GPS و داده‌های نقشه به صورت جداگانه به کار گرفته می‌شوند. شکل ۱ نقشه سه‌بعدی رقومی شینجوکو^{۱۱}

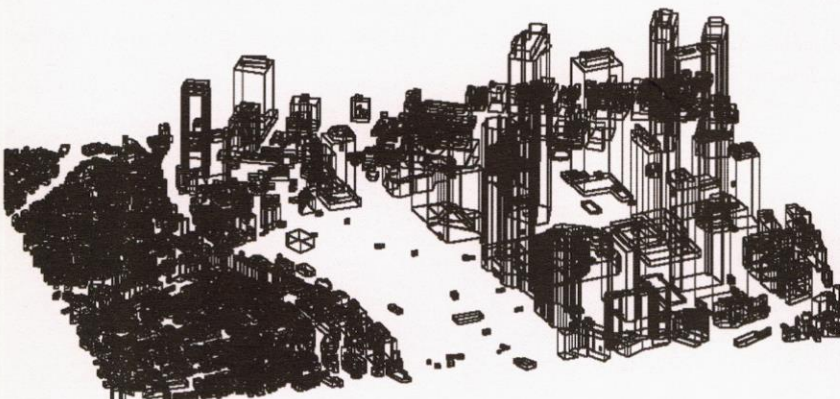
۲. سیستم تکامل یافته

شبه‌ماهواره GPS

شبه ماهواره‌ها این قابلیت را دارند که به عنوان ماهواره‌های ناوبری رادیویی زمینی در نظر گرفته شوند. یعنی اینکه شبه ماهواره‌ها سیگنال‌هایی که ساختارشان مشابه سیگنال‌های GPS است را مخابره می‌کنند و نصب آنها نیز ساده است. بنابراین، از این سیستم می‌توان به تنهایی یا در کنار سیستم GPS استفاده نمود دلایل متعددی برای استفاده از شبه ماهواره در کنار سیستم GPS وجود دارد. یک دلیل عمده، بهبود دقت در تعیین موقعیت است. حتی استفاده از شبه ماهواره‌ها در مکان‌هایی که سیگنال ماهواره دریافت نمی‌شود و یا ضعیف دریافت می‌شود، ضروری می‌باشد. از جمله این مکان‌ها می‌توان از محیط‌های شهری یا معادن عمیق نام برد. از این گذشته به علت ارتفاع پایین شبه ماهواره‌ها، می‌توان از آنها برای بهبود هندسه سیستم تعیین موقعیت استفاده نمود. در نهایت استفاده از شبه ماهواره‌ها ما را از سرگردانی برای تعیین

فراهم کند. زیرا ممکن است تعداد و هندسه پراکندگی مسیر ماهواره‌ها برای صحت و تعیین موقعیت قابل اعتماد در آن مکان‌ها، کافی نباشد. برای بهبود این وضعیت از شبه ماهواره‌هایی که در روی زمین نصب می‌گردند و سیگنال‌هایی شبیه سیگنال‌های GPS مخابره می‌کنند استفاده می‌گردد. اغلب طول موج ارسالی توسط این شبه ماهواره‌ها همان فرکانس موج L1^۶، سیستم GPS که برابر با 1575.42MHz است، می‌باشد. شبه ماهواره‌ها قابلیت اعتماد به سیستم GPS یا GNSS را به وسیله ارسال سیگنال‌های اضافی برای رفع ابهام فاز حامل^۷، افزایش می‌دهند. واضح است که دقت، در دسترس بودن و قابلیت اعتماد به ماهواره‌ها جهت تعیین موقعیت ماهواره‌ای به وسیله این روش با افزایش تعداد ماهواره‌ها یا شبه ماهواره‌ها بهبود می‌یابد. به دلیل مسائل اقتصادی و مشکلات محیطی، تعداد شبه ماهواره‌های قابل نصب محدود است. بنابراین برای نصب شبه ماهواره‌ها باید موقعیت آنتن و دستگاه شبه ماهواره به دقت تعیین گردد.

این مقاله توسعه سیستم شبیه‌ساز را برای دستیابی به شمای کلی شبه ماهواره‌ها در محیط‌های شهری ارائه می‌نماید. همچنین به ارزیابی تناسب علمی و اقتصادی نصب شبه ماهواره‌ها با استفاده از اطلاعات دقیق مداری ماهواره، ماهواره و نقشه رقومی سه‌بعدی می‌پردازد. در این سیستم امکان تخمین تعداد و موقعیت شبه ماهواره‌ها از راه شبیه‌سازی بدون نیاز به مشاهده مستقیم عملی شده است.



شکل ۱. نقشه سه‌بعدی رقومی که در این شبیه‌سازی مورد استفاده گرفته است.

(DiaMap by Mitsubishi Corporation)

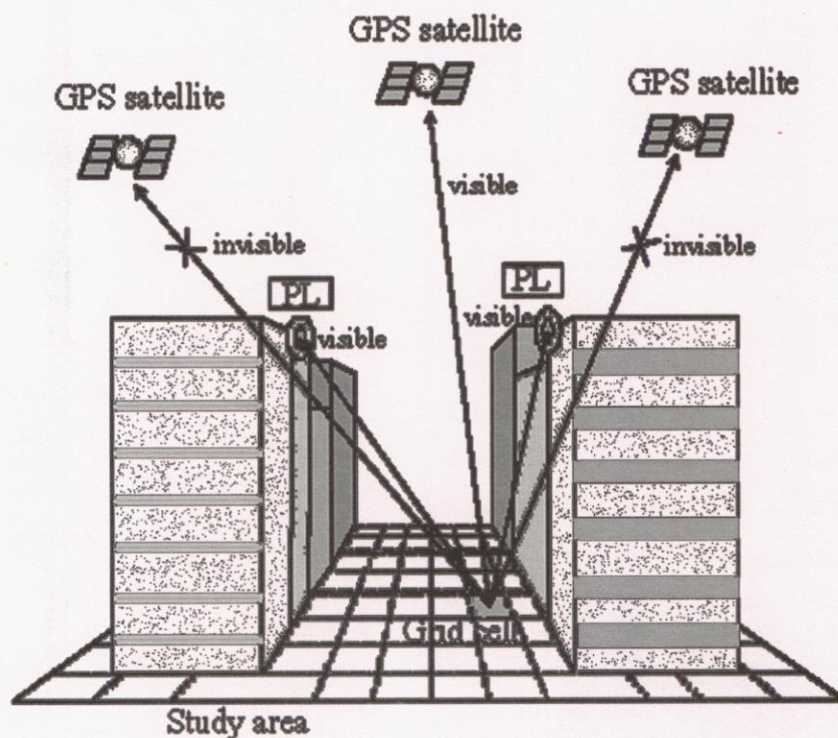
● تخمین مدارهای ماهواره‌ای GPS با استفاده از عناصر حقیقی-مداری ماهواره‌های GPS در حدود ۳۱ ماهه ۲۰۰۲

● استفاده از نقشه سه بعدی رقومی ساده شده از منطقه شینجوکو در توکیو ژاپن به مساحت $(70570000m^2)$ که به عنوان منطقه مورد مطالعه انتخاب شد.

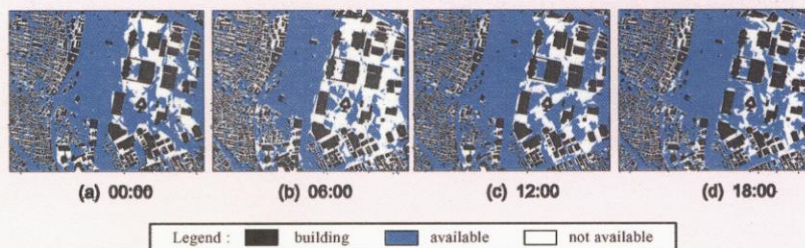
● منطقه مورد مطالعه به مربع‌هایی با ابعاد دومتر به صورت منظم شبکه‌بندی

اقتصادی مقرون به صرفه هست یا خیر؟ قبل از هر چیز لازم است تعداد و هندسه پراکندگی ماهواره‌های GPS در مناطقی که برای تعیین موقعیت انتخاب شده است تعیین گردد. مراحل انجام کار به شرح زیر است.

● برآورد پردازش در هر ساعت، از ساعت صفر در اول آگوست ۲۰۰۲ تا ساعت صفر دوم آگوست ۲۰۰۲ که در مجموع به ۲۵ بازه زمانی تقسیم می‌گردد.



شکل ۲. مفهوم تخمین منطقه قابل دسترسی برای تعیین موقعیت



شکل ۳. وضعیت ماهواره‌های قابل رؤیت GPS در هر خانه شبکه

در توکیو، که در این شبیه‌سازی مورد استفاده قرار گرفته است را نمایش می‌دهد.

ابتدا منطقه مورد آزمایش به شبکه منظمی تقسیم‌بندی می‌گردد، سپس تخمین زده می‌شود که خط منظر از مرکز هر شبکه به ماهواره GPS، عوارض را قطع می‌کند یا نه. در مرحله بعد تعداد ماهواره‌هایی که در دید هر خانه شبکه قرار دارند تخمین زده می‌شود. در صورتی که تعداد ماهواره‌های قابل رؤیت در آن شبکه از چهار تا بیشتر باشد، آن شبکه شبکه‌ای ویژه خواهد بود و این سیستم، خانه مورد نظر از آن شبکه (grid cell) را، برای تعیین موقعیت، مناسب تشخیص می‌دهد. شکل ۲ مفهوم سیستم شبیه‌سازی کامل را برای تخمین در دسترس بودن ماهواره‌های GPS و شبیه‌سازی ماهواره‌ها در هر منطقه نمایش می‌دهد.

علاوه بر این، سیستم شبیه‌سازی می‌تواند ضریب تعدیل دقت (Dop) و انتشار خطا را با استفاده از اطلاعات دقیق مداری ماهواره و نقشه رقومی سه بعدی محاسبه کند. در ضمن این سیستم می‌تواند در تخمین تعداد ماهواره‌های قابل رؤیت GPS یا شبیه‌سازی ماهواره‌های فرستنده، همچنین نصب سیستم‌های ماهواره‌ای تعیین موقعیت جدید مانند گالیله یا سیستم ماهواره‌ای Quasi-Zenith کاربرد داشته باشد.

۴. شرح نحوه اندازه‌گیری

سیستم شبیه‌سازی شده

هدف از این تحقیق ارزیابی این موضوع است که آیا استفاده از شبیه‌سازی ماهواره‌ها در کنار سیستم GPS به عنوان مکمل، از نظر

۵. نتایج شبیه‌سازی

در این قسمت نتایج حاصل از مقایسه تعداد مختلف شبه ماهواره‌هایی که در بخش قبل شرح آن داده شد ارائه می‌شود. در شکل ۴ نتایج حاصل از مقایسه برای تعیین موقعیت زمانی که، فقط از ماهواره‌های GPS به‌تنهایی (شکل ۴ سمت چپ بالا) استفاده شده و زمانی که از ۸ شبه‌ماهواره (شکل ۴ سمت راست بالا)، ۱۰ شبه‌ماهواره (شکل ۴ سمت چپ پایین) و ۱۲ شبه‌ماهواره (شکل ۴ سمت راست پایین) نیز یاری گرفته شده ارائه شده است. همان‌طور که در شکل ۴ مشاهده می‌کنید، مناطقی که برای تعیین موقعیت در دسترس قرار می‌گیرند، به تدریج با افزایش تعداد شبه‌ماهواره‌ها گسترش می‌یابند. نسبت مناطق قابل دسترس برای تعیین موقعیت در حالتی که فقط از ماهواره‌های GPS استفاده شده ۳۸/۵٪ است و این نسبت برای مناطقی

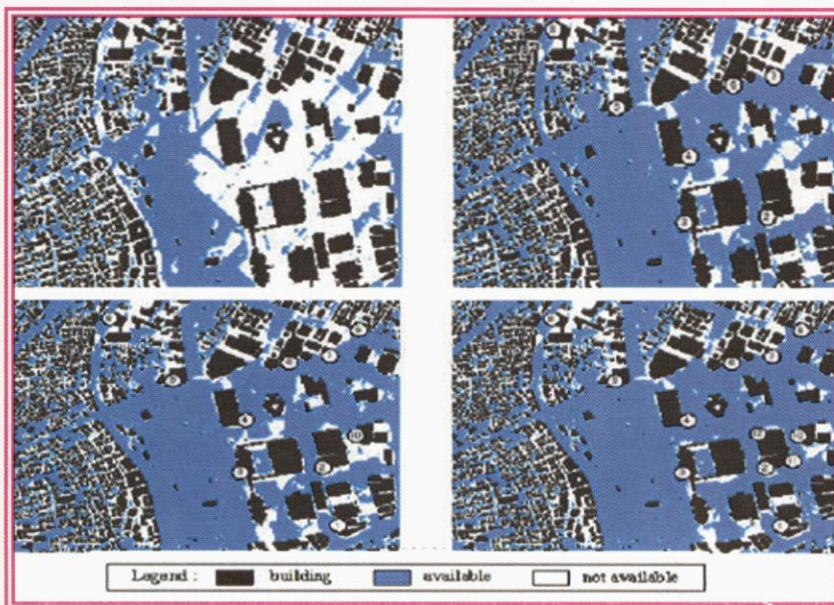
ماهواره‌های قابل رؤیت توسط دستگاه گیرنده بستگی دارد. به علت اهمیت صرفه اقتصادی و محدودیت‌های محیطی، نصب شبه‌ماهواره‌ها به‌طور نامحدود غیر ممکن است. بنابراین سعی می‌کنیم که با حداقل تعداد ماهواره‌ها به حداکثر کارایی دست‌یابیم. در این شبیه‌سازی سعی شد، فرستنده‌های شبه‌ماهواره در فاصله یک متری از دیوار ساختمان‌ها نصب گردند تا خطای چندمسیری که ناشی از انعکاس امواج توسط سطوح نزدیک گیرنده است کاهش یابد. در گام بعدی پراکندگی خطای DOP، که از اندازه‌گیری هندسه ماهواره با مراجعه به سایت مشاهداتی به دست می‌آید محاسبه شد. هندسه ماهواره‌های قابل رؤیت عامل مهمی برای رسیدن به نتایجی با کیفیت بالا به خصوص برای تعیین موقعیت است.

شد. (شکل ۳ وضعیت در دسترس بودن ماهواره‌های GPS را به صورت گرافیکی نمایش می‌دهد). این شکل وضعیت در دسترس بودن ۴ ماهواره یا بیشتر را برای هر شبکه در طول مدت ۲۴ ساعت که به چهار بازه زمانی ۶ ساعته تقسیم شده، براساس مفهوم شکل ۲ نمایش می‌دهد.

● همین‌طور که در شکل ۳ نشان داده شده است، هنوز بر روی زمین مکان‌هایی مانند مناطق بین ساختمان‌های بلند و ... وجود دارد که سیستم GPS به‌تنهایی قادر به خدمات‌رسانی به کاربران خود در زمینه تعیین موقعیت نیست. در این تحقیق از شبه‌ماهواره‌ها در کنار سیستم تعیین موقعیت GPS به منظور پوشش مناطقی که در آنها رؤیت ماهواره‌های GPS یا صحت تعیین موقعیت ضعیف است، استفاده شده است. در بین نتایج به دست آمده از مناطقی که برای تعیین موقعیت فقط در رؤیت فرستنده‌های ماهواره‌ای GPS بوده‌اند، نتیجه‌ای که در ساعت ۱۹:۳۰ اول آگوست (شکل ۴ الف) به دست آمده و در آن ضعیف‌ترین پوشش دهی ماهواره‌ای را در طول روز، در زمان شبیه‌سازی داشته‌ایم برای مقایسه انتخاب شده است. در این مقایسه ساختار و مشاهدات ماهواره‌ای (Satellite configuration and satellite observation)

یکسان به کار گرفته شده است.

در اولین گام شبه‌ماهواره‌ها را روی ساختمان‌هایی که برای گیرنده‌های GPS ایجاد مناطق کور می‌کردند و بر روی نقشه‌های رقومی سه بعدی تعیین موقعیت شده بودند نصب کردیم. می‌دانید به طور کلی صحت تعیین موقعیت به تعداد



شکل ۴. وضعیت پوشش مناطق در شرایط متفاوت استفاده از GPS و شبه‌ماهواره‌ها

۷. پانوشتها

1. Pseudolite

2. GPS

3. GNSS

4. Three dimensional digital map

5. Simulation system

۶. فاز حامل غیرنظامی که برای دقت تا حد سانتی متر

می باشد (معادل طول موج ۱۹ سانتی متر).

7. carrier phase ambiguity

۸. در خود دستگاه گیرنده GPS تعداد سیکل های ابهام فاز

شمرده نمی شود، روشی که برای یافتن تعداد سیکل ها به کار گرفته می شود روش حل ابهام فاز نامیده می شود.

۹. سیستم ماهواره ای شبه سمت الراسی که از چند ماهواره

تشکیل شده و طرح آن توسط کنسرسیومی از بخش خصوصی به

دولت ژاپن پیشنهاد شده است. این طرح شامل حداقل سه ماهواره

است که امواج مشابه ماهواره های GPS (شاید گالیله یا گلوناس) ارسال

می نماید. مدار این ماهواره ها به نحوی است که تعداد ماهواره ها را در

زاویه بالا بر روی ژاپن افزایش می دهد (اصطلاح شبه سمت الراسی از

این بابت انتخاب شده است).

براستی همان گونه که نشان داده شد، امکان ارزیابی تناسب و هزینه های اقتصادی ناشی از نصب شبه ماهواره ها در این سیستم شبیه ساز توسعه یافته بدون نیاز به مشاهدات واقعی امکان پذیر است. در نتایجی که با استفاده از این سیستم به دست آمده، این موضوع به اثبات می رسد که مکان مناسب و تعداد شبه ماهواره ها، بهره وری در سیستم تعیین موقعیت دقیق را افزایش داده است.

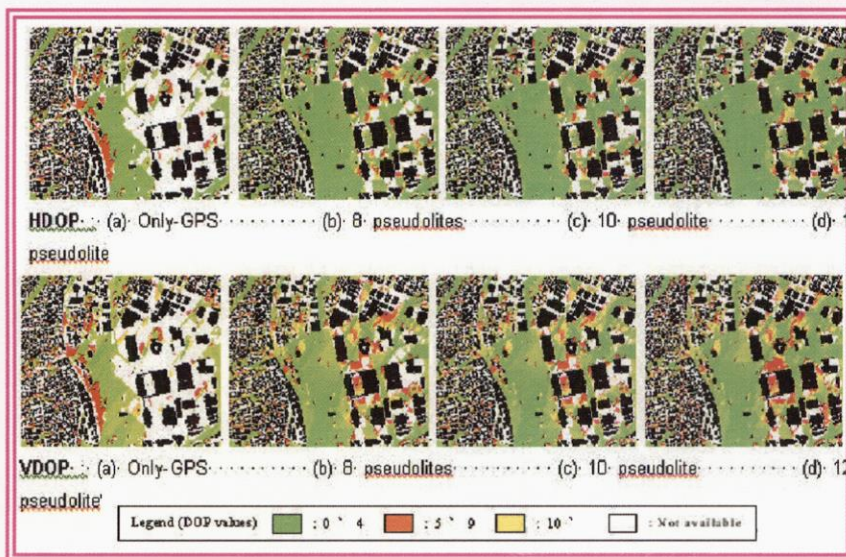
یکی از اهداف آتی، توسعه ابزاری برای تعیین موقعیت بهینه با کمک شبه ماهواره، به صورت خودکار است. علاوه بر این لازم است که مدل انتشار امواج رادیویی برای مقابله با مشکل خطای چند مسیری شدن (که به دلیل سطوح انعکاس دهنده نزدیک گیرنده به وجود می آید) توسعه یابد و همچنین ایجاد یک تابع اضافی برای تخمین صحت تعیین موقعیت و ارزیابی انتشار خطای چند مسیری شدن ضروری به نظر می رسد.

که از ۸ شبه ماهواره استفاده شده ۶۴/۴٪ و در حالت استفاده از ۱۰ شبه ماهواره ۶۶/۳٪ و زمانی که از ۱۲ شبه ماهواره در منطقه مورد مطالعه استفاده شده به ۷۰/۲٪ می رسد. خلاصه اینکه ۱۲ شبه ماهواره می تواند شرایط سخت مشاهداتی برای مناطق عمیقی که در بین و زیر سایه ساختمان های بلند قرار می گیرند و همین طور تعیین موقعیت به صورت مستمر در جاده ها را بهبود بخشد. علاوه بر این شکل ۵ توزیع خطای Dop را در حالتی که فقط از سیستم تعیین موقعیت GPS و سیستم GPS تکامل یافته با شبه ماهواره استفاده شده باشد نمایش می دهد. در قسمت بالای شکل ۵ خطای HDOP^{۱۳} و در قسمت پایین شکل خطای VDOP^{۱۴} نمایش داده شده است. خلاصه اینکه هرچه تعداد ماهواره های مورد استفاده بیشتر باشد، به دقت بالاتری می رسیم.

شکل های ۱.۴ تا ۴.۴ وضعیت پوشش مناطق در شرایط متفاوت استفاده از GPS و شبه ماهواره ها را نشان می دهند.

۶. اهداف و اقدامات آتی

مدارهای ماهواره ها در فضا تحت کنترل کاربران نیستند. در حالی که شبه ماهواره ها فرستنده هایی هستند که به راحتی بر روی زمین و در مناطق مورد نیاز بر روی زمین قابل نصب هستند. بنابراین ما از انعطاف پذیری بیشتری جهت تعیین موقعیت برخوردار می شویم. اما انتخاب تعداد و مکان شبه ماهواره ها با توجه به هزینه های اقتصادی و ساختار محیط بسیار مهم است.



شکل ۵. نتایج خطای DOP با افزایش تعداد شبه ماهواره

- [4] James Stafford , 1997 , Practical Investigations on DGPS For Aircraft Precision Approaches Augmented by Pseudolite Carrier Phase Tracking , ION GPS 1997 , 16-19 September , Kansas City C Missouri: 1851-1860
- [5] Liwen Dai , Jun Zhang , Chris Rizos , Shaowei Han , Jinling Wang , 2000, GPS and Pseudolite integration for Deformation Monitoring Application , ION GPS 2000 , 1922 September , Salt Lake City , UT: 1-8
- [6] Sandra Verhagen , 2001 , Ambiguity Resolution and Success Rates with an Integration GNSS-Pseudolite Positioning System , ION GPS 2001, 11-14 September , Salt Lake City , UT: 30363043
- [7] Wang , J , Rizos , C , Dai , I , Tsujii , T , Barnes , J , Grejner-Brzezinska , D , & Toth , C . K , 2001, Integration of GPS and Pseudosatellites : New concepts for precise positioning . IAG Scientific Meeting , Budapest , Hungary , 3-8 September .
- [8] Christian Altmayer , Sven Martin , Stephan Theil , Autonomous Onboard Orbit and Attitude Control of Geostationary Satellites Using Pseudolites , ION GPS 1998, 15-18 September Nashville , Tennessee , UT: 1565-1575
- [9] B . Hofmann-Wellenhof , H. Lichtenegger , J . Collins , 2001 , GPS - Theory and Practice , Fifth , Revised edition , Springer Wien New York.

11. Shinjuku

12. Dilution of precision

ضریب تعدیل دقت از هندسه ماهواره ها یا آرایش مداری ماهواره های GPS را DOP گویند.

13. Horizontal dilution of precision

14. Vertical dilution of precision

۸. منابع

- [1] Yong-Cheol Suh , Yusuke Konish, Ryosuke Shibasaki, 2002 Integration GPS and Pseudolite for Seamless Positioning , International Symposium for the 20 Anniversary of KSFP 12-13 April, Seoul, Korea: 77-84
- [2] Yusuke Konish, Ryosuke Shibasaki , 2001, Development of ASimulation System to Estimate Available Area of GPS and Pseudolite , The 22 Asian Conference on Remote Sensing 59 November , Singapore : 1506-1511.
- [3] H.S . Cobb , 1997 , GPS Pseudolites : Theory , Design , and Applications , A Ph.D. dissertation , Stanford University.

اطلاع رسانی فناوریهای اطلاعات مکانی

GIS
RS
GPS
AVL

www.GeoRef.ir

خبر
آموزش و پژوهش
بخش خصوصی
فروشگاه

سرویس های Google Map در سایت های شخصی

تهیه و گردآوری :

دانشجوی کارشناسی برنامه ریزی شهری اداره کل سیستم های اطلاعات جغرافیایی، سازمان نقشه برداری کشور

مهدی سعیدی

saeedi@ncc.org.ir

با استفاده از این قسمت شما می توانید با دستگاه ها (کامپیوترهای) دستی خود به موتور جست و جوی طراحی شده برای این دستگاه ها دسترسی پیدا کنید.

۱. ابزارهای گوگل

● کلیدهای نمایشگر اینترنت گوگل

www.google.com/options/buttons.html

شما می توانید با قرار دادن کلیدهای گوگل در نوار ابزار شخصی نمایشگر اینترنت خود به سرعت به گوگل دسترسی پیدا کنید.

● گوگل به زبان شما

services.google.com/tc/Welcom.html

با استفاده از این قسمت شما می توانید گوگل را در زبان دلخواه خود ببینید و همچنین جست و جو را به زبان دلخواه خود انجام دهید.

● نوار ابزار گوگل

toolbar.google.com

با قرار دادن گوگل در نوار ابزار نمایشگر اینترنت قدرت گوگل همیشه در اختیار و دسترس شماست.

● مترجم گوگل

www.google.com/language_tools

با استفاده از این قسمت شما می توانید محتوای صفحات را به صورت متن یا کلمه ترجمه کنید.

● ای - پی - آی های گوگل

www.google.com/apis/

ابزاری است برای برنامه نویسان تا بتوانند در برنامه های خود به صورت خودکار از گوگل استفاده کنند [۱]. سرویس نقشه ای گوگل امروزه مورد توجه بسیاری از ایجاد کنندگان و خدمات دهندگان نقشه ای از طریق سایت های شخصی شده است. همان طور که می دانید نرم افزار Google Earth و همچنین سایت

امروزه سایت نقشه ای گوگل^۱ یکی از پر طرفدارترین سایت های خدماتی کاربران شناخته شده است. این سایت سرویس ها و ابزارهای زیادی را در اختیار استفاده کنندگان قرار می دهد که این امکانات و سرویس ها روز به روز متنوع تر و بیشتر می شوند. از جمله این سرویس ها و ابزارها، می توان به چند مورد ذیل اشاره کرد:

● جست و جوی ویژه گوگل

specialsearches.html/options/-www.google.com

با استفاده از این قسمت می توانید جست و جوی خود را به موضوعاتی از قبیل: BSD, Apple Linux, Microsoft محدود کنید.

● نقشه یاب گوگل

www.maps.google.com

به وسیله این سرویس می توانید نقشه نقاط مختلف دنیا را یافته و بر روی آن زوم کنید.

● جست و جو گر اینترنت گوگل

www.google.com

با استفاده از آن می توانید با بالاترین سرعت در ۳ بیلیون صفحه اینترنت جست و جو کنید.

● تصویر یاب گوگل

images.google.com

با جست و جو در دنیای تصاویر ایندکس شده در گوگل از نشانی Google images می توانید تصاویر مورد نظر خود را پیدا کنید. طبق آخرین آمار ۶ میلیارد قطعه عکس در این سرویس بایگانی شده است. این سیستم نیز فارسی شده است و زبان فارسی را پشتیبانی می کند.

● آزمایشگاه های گوگل

labs.google.com

پروژه های انجام شده توسط گوگل عبارت است از: Shortcuts - Google Glossary - Google Sets - Voice Search - Keyboard - Google Viewer - Google WebQuotes

● گوگل بی سیم

www.google.com/options/wireless.html

۲. فایل Kml را میتوان توسط نرم افزارهای مانند Google Earth و ArcGIS ...

۳. فایل Kml را میتوان در سایت شخصی خود باز نمود که با امکانات سایت نقشه ای گوگل که در زیر نحوه ایجاد این سایت های شخصی آورده شده است.

برای مجهز کردن سایت شخصی خود به ابزار نقشه ای گوگل باید مراحل زیر را انجام داد:

در ابتدا به مسیر <http://maps/apis/code.google.com> رفته با انتخاب Sign up مطابق شکل زیر آدرس سایت خود را با توجه به نکات زیر در فیلد مشخص شده وارد می نماییم. [۲]

● مسیرهای قابل قبول برای ایجاد کلید مخصوص سایت شخصی به حالت های زیر می تواند باشد:

○ <http://mygooglemapssite.com>

○ <http://mysite/www.mygooglemapssite.com>

○ <http://mypage.html/mysite/www.mygooglemapssite.com>

○ <http://pagearg=foo/mysite/www.mygooglemapssite.com>

در صورت ایجاد کلید برای سایت شخصی با ساختار <http://mygooglemapssite.com> شما می توانید فایل نقشه ای خود را با هر ساختاری در این مسیر ایجاد نمایید.

● مسیرهای غیر قابل قبول برای ایجاد کلید مخصوص سایت شخصی به صورت های زیر می باشد:

○ <http://mysite/host1.mygooglemapssite.com>

○ <http://mysite/host2.mygooglemapssite.com>

برای مثال آدرس <http://gmap/ncc.org.ir> را در فیلد مربوطه نوشته و دکمه Generate API Key را فشار می دهیم .

با فشار دکمه فوق سیستم کلید قابل قبولی را برای سایت شخصی شما ایجاد کرده و مطابق شکل شماره ۳ صفحه ای جدیدی را نمایش می دهد.

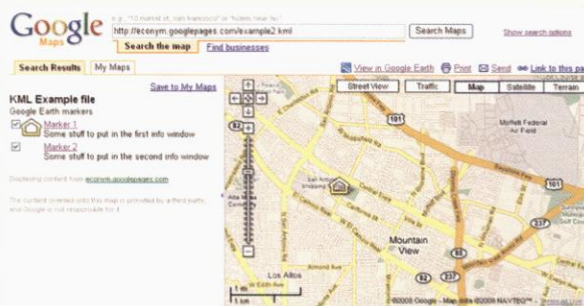
هیچ محدودیتی برای تعداد ساخت و دریافت Key وجود ندارد. بعد از ثبت آدرس سایت خودتان و دریافت یک Key برای آدرس سایت، می توانیم در مسیر سایت ثبت شده رفته و یک فایل خالی با فرمت Htm ایجاد نماییم. در داخل آن کد زیر را تایپ نموده

نقشه ای گوگل فرمت KML را حمایت می کند این فرمت در واقع همان زبان XML^۳ می باشد که بیشتر به نمایش اطلاعات جغرافیایی از نقشه و تصویر متمرکز شده است. در واقع در این زبان نه تنها امکان نمایش اطلاعات جغرافیایی در یک محیط مانند کره وجود دارد بلکه کاربر می تواند هدایت نمایش و نحوه منظر به این اطلاعات را نیز در اختیار گیرد.

یک KML در واقع تمام فرامین استاندارد OGC که (WFS (Web Feature Service)، GML (Geographic Markup Language) و همچنین WMS (Web Map Service) را شامل می شود، در برمی گیرد. به دلیل مورد توجه قرار گرفتن این زبان برنامه نویسی، در بیشتر نرم افزارهایی که عضو OGC هستند این فرمت حمایت شده است و در قسمت زبان مشترک نرم افزاری^۴ آنها نیز این فرمت یکی از فرمت های تبدیلی اضافه شده می باشد. نحوه ایجاد فایل های Kml به روش های مختلف که در مقاله ای به عنوان "نمایش اطلاعات مکانی در Google Earth" در نشریه شماره ۸۹ چاپ گردیده است آمده است .

بعد از این که داده های جغرافیایی خود را به فرمت KML تبدیل نمودیم این داده ها را می توان در محیط های مختلف با استفاده از نقشه پایه ای گوگل به نمایش درآورد که برای مثال به چند نمونه اشاره می کنیم.

۱. در سایت نقشه ای گوگل رفته <http://maps.google.com> و مسیر فایل Kml خود را مطابق شکل در فیلد موجود در سایت معرفی می نماییم تا داده ها همزمان با نقشه های سایت گوگل به نمایش درآید [۳].



شکل ۱. نمایش فایل Kml در google map


```
<script
src="http://maps.google.com/maps?file=api&v=2&hl=de&key=abc
defg">
```

مقدار این پارامتر برای زبان های حمایت شده توسط گوگل در زیر لیست شده است:

Basque (eu), Catalan (ca), Danish (da), Dutch (nl), Finnish (fi), French (fr), Galician (gl), German (de), Italian (it), Japanese (ja), Norwegian (no), Norwegian Nynorsk (nn), Russian (ru), Spanish (es), and Swedish (sv).

البته در صورتی که هیچ مقداری برای این پارامتر در نظر گرفته نشود سیستم به طور پیش فرض مقدار "en" یعنی زبان انگلیسی را در نظر می گیرد.

۳. تنظیم موقعیت اولیه نقشه

برای اینکه موقعیت اولیه نقشه را تنظیم نماییم که هر زمانی که این صفحه بارگذاری می گردد چه موقعیتی را از نظر مختصات جغرافیایی و با چه درشتنمایی به ما نمایش دهد، باید در تابع Load عبارت زیر را که حاوی مختصات مرکز نقشه و عدد درشتنمایی می باشد تنظیم نماییم.

```
map.setCenter(new GLatLng(35.19, 51.19), 11);
```

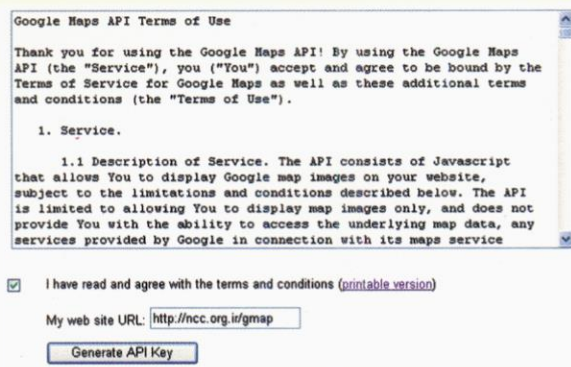
با این عبارت مرکز نقشه به موقعیتی در ایران با درشتنمایی ۱۱ تنظیم می گردد.

۴. تنظیم ابزار کنترل نوع نقشه

برای اضافه کردن ابزار نوع نقشه مطابق شکل زیر بر روی صفحه نقشه باید دستور `map.addControl(new GMapTypeControl())` در تابع load اولیه اضافه نماییم.



شکل شماره ۴ ابزار کنترل نقشه



شکل شماره ۲: مشخص کردن مسیر سایت شخصی



شکل شماره ۳: دریافت کد مخصوص برای سایت

تایک صفحه Html ایجاد نمایید که حاوی امکان نمایش نقشه ای گوگل را دارا می باشد.

```
<script
src="http://maps.google.com/maps?file=api&v=2&key=ABQIAAAALlgc7ftBf6D3VqW5beSZBTf6Mgh7ADj8-
hNluGCCKM-qahVTxS3hmRTk203qhJf2FzcNgE4y-fidA"
type="text/javascript"></script>
```

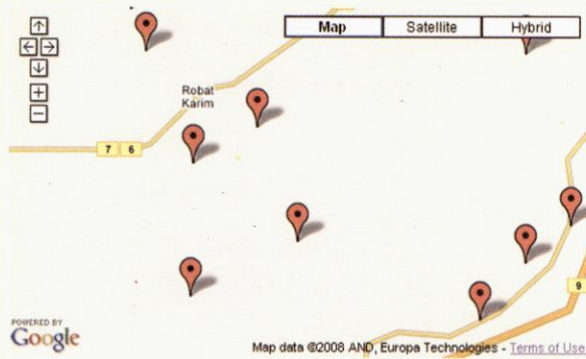
با استفاده از فرامین آورده شده در پایین می توانیم سایت خود را تجهیز نماییم و

- نشانه های نقطه ای، خطی و سطحی
- تصاویر
- داده های جغرافیایی با فرمت Kml

را بر روی صفحه نمایش نقشه ای گوگل در مختصات مورد نظر اضافه نماییم.

۲. تنظیم زبان برای ابزار کنترل و Tooltip ها

برای انتخاب و تنظیم زبان مورد نظر در سایت شخصی باید پارامتر hl را قبل از پارامتر Key مانند عبارت زیر اضافه نماییم:



شکل ۶. نمایش خروجی برنامه

۷. ترسیم یک PolyLine در محیط GoogleMap

برنامه ترسیم یک خط با دو نقطه و مشخصات رنگ قرمز و ضخامت ۱۰:

```
var polyline = new GPolyline([
    new GLatLng(37.4419, -122.1419),
    new GLatLng(37.4519, -122.1519)
], "ff0000", 10);
map.addOverlay(polyline); }
```

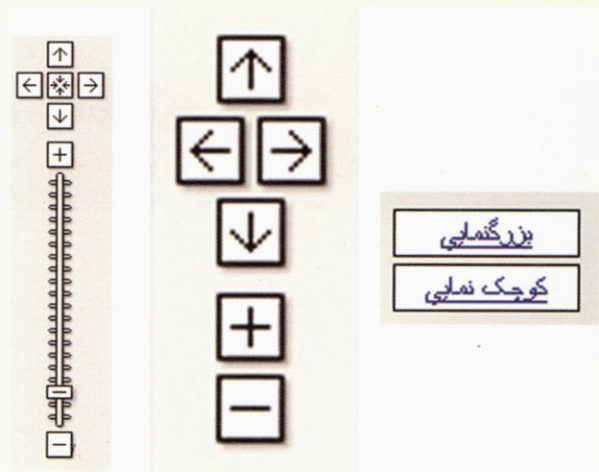
۸. ترسیم یک Polygon در محیط GoogleMap

برنامه ترسیم یک سطح مشخص در نقطه‌ای که بر روی نقشه مشخص می‌کنید با رنگ، ضخامت و رنگ داخل آن که قابل تنظیم می‌باشد.

```
var polygon = new GPolygon([
    new GLatLng(lat, lon - lonOffset),
    new GLatLng(lat + latOffset, lon),
    new GLatLng(lat, lon + lonOffset),
    new GLatLng(lat - latOffset, lon),
    new GLatLng(lat, lon - lonOffset)
], "ff0000", 5, 1, "ff0000", 0.2);
map.addOverlay(polygon); }
```

۵. تنظیم ابزار کنترل نقشه

ابزار کنترل را می‌توان به سه صورت زیر تنظیم نماییم.



شکل شماره ۵.

```
map.addControl(new TextualZoomControl());
```

```
map.addControl(new GSmallMapControl());
```

```
map.addControl(new GLargeMapControl());
```

۶. ترسیم Point در محیط GoogleMap

برنامه ترسیم یک نقطه در مرکز نقشه:

```
var point = new GLatLng(35.4419, 51.1419);
map.addOverlay(new GMarker(point));
```

برنامه ترسیم ۱۰ نقطه به طور تصادفی در صفحه نمایشی نقشه:

```
var bounds = map.getBounds();
var southWest = bounds.getSouthWest();
var northEast = bounds.getNorthEast();
var lngSpan = northEast.lng() - southWest.lng();
var latSpan = northEast.lat() - southWest.lat();
for (var i = 0; i < 10; i++) { var point = new
    GLatLng(southWest.lat() + latSpan * Math.random(),
    southWest.lng() + lngSpan * Math.random());
    map.addOverlay(new GMarker(point)); }
```

خروجی برنامه ۱۰ نقطه به طور تصادفی:



- ☐ مرز استانها
☒ شهرها

شکل ۷: نمایش لایه های KML سایت شخصی

۹. اضافه کردن یک تصویر بر روی نقشه GoogleMap

برنامه اضافه کردن یک تصویر با نام til.png در یک محدوده مشخص در محیط GoogleMap.

```
var boundaries = new GLatLngBounds(new  
GLatLng(37.4419, 51.1419), new GLatLng(37.549, 51.2419));  
var oldmap = new GGroundOverlay("c:/temp/til.png", bound-  
aries);  
map.addOverlay(oldmap);
```

۱۰. اضافه کردن داده های جغرافیایی با فرمت Kml بر روی نقشه GoogleMap

با اضافه کردن این امکانات، ابزارها و کنترل ها شما می توانید سایت شخصی خود را قوی و زیباتر نمایید و خدمات بهتر و راحتی را به مشتریان خود ارائه نمایید [۲].

```
var geoXml;  
geoXml = new  
GGeoXml("http://ncc.org.ir/kml/cities.kml");  
map.addOverlay(geoXml);
```

۱۱. پانوشتها

1. <http://maps.google.com>
2. Keyhole Markup Language
3. Extensible Markup Language
4. Interoperability

۱۲. منابع

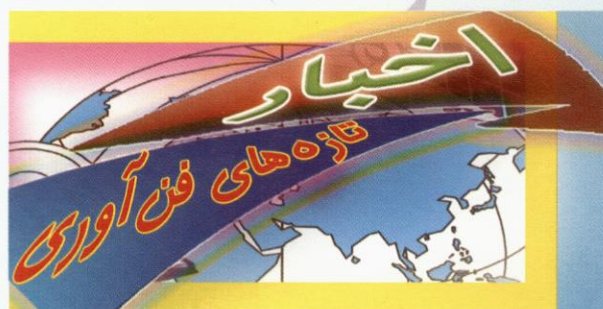
۱. پایگاه اینترنتی www.google.com
۲. پایگاه اینترنتی <http://maps/apis/code.google.com>
۳. پایگاه اینترنتی <http://maps.google.com>

معرفی نشریه Highlights انجمن بین المللی فتوگرامتری و سنجش از دور (ISPRS)

به اطلاع متخصصان، کارشناسان و علاقمندان به دریافت آخرین اخبار و دستاوردهای علوم فتوگرامتری و سنجش از دور می‌رساند،



فایل رقومی نشریه Highlights انجمن بین المللی فتوگرامتری و سنجش از دور (ISPRS) در پایگاه اینترنتی زیر قابل دسترسی است:
<http://vedm.net/RBI/casus.com/newsletter/gitc/highlights0607.pdf>



انجمن‌های علمی ایران

تهیه کننده: مهندس محمد سرپولکی

منبع: سایت معاونت پژوهشی وزارت علوم تحقیقات و فن آوری

(Research.gov.ir)

اگر نهاد علم را شامل مجموعه افراد (دانشمندان، پژوهشگران، نویسندگان، متخصصان و ...) سازمان‌ها و تشکلهای (دانشگاه‌ها، انجمن‌های علمی، مراکز تحقیقاتی و ...) و تجمعات (کنفرانس‌ها، سمینارها، کارگاه‌ها و ...)، امکانات و منابع (مراکز اسناد و کتابخانه‌ها، کتب، مجلات و ...) و هنجارها و روابط و قواعد و جو حاکم بدانیم (توکل ۱۵: ۱۳۷۰-۱۴، رفیع پور ۱۳۸۱: ۲۶-۲۱)، درمی‌یابیم که یکی از عناصر اصلی و زیربنایی در این نظام نهادی و سازمانی، مفهوم «اجتماع علمی» و وجود روابط و تعامل‌های فکری و تخصصی در بین اعضای این اجتماع و بین اجتماع‌های علمی در سطح دنیاست. وجود اجتماع علمی و همکاری‌های رشته‌ای و بین رشته‌ای، علاوه بر آشنایی با تحولات و دستاوردهای جدید، و تدوین معیارهای ارزیابی قوت و ضعف کار علمی، امکان نظارت بر اعمال و اجرای هنجارها و ضوابط و جلوگیری از انحرافات و انباشت و پیشرفت در محیط علم و پژوهش را فراهم می‌کند. یکی از ویژگی‌های مهم اجتماع علمی که - تحقیقاً پیشرفت در تولید و ترویج علم را سرعت می‌بخشد - فراهم شدن امکان ایجاد ارتباط بین دست‌اندرکاران علم و پژوهش است. تاریخچه تشکیل انجمن‌های علمی در ایران با تشکیل «جمعیت فیزیک و شیمی ایران» در سال ۱۳۱۰ هجری شمسی با اجتماع تعداد کمی از فیزیکدانان کشور در آزمایشگاه فیزیک دانشکده علوم دانشسرای عالی آغاز شد. اما دیری نگذشت که به علت نبود ارتباطی منسجم و تعریف شده بین اعضاء، فعالیت این انجمن متوقف شد. در

حدود سال ۱۳۲۰ کانون مهندسان ایران، «مجمع وکلای دادگستری» و «انجمن مامایی ایران» نیز فعالیت خود را آغاز کردند. در دهه ۱۳۳۰، «انجمن پزشکی» فعالیت خود را شروع و در سال ۱۳۴۰ به انتشار نشریات مختلف گروه‌های پزشکی اقدام کرد. در این دوره، که دوره اول فعالیت انجمن‌های علمی ایران نامیده می‌شود، گروه‌های کشاورزی، علوم پایه و علوم انسانی فعالیت چشمگیری نداشتند. البته در این دوره، محفل‌های خصوصی و غیررسمی از استادان و دانشوران نیز تشکیل شد.

دوره دوم فعالیت انجمن‌های علمی، سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۷۰ را در بر می‌گیرد. در این دوره نقش وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری در تشکیل انجمن‌های علمی محسوس بود. در واقع بیشتر انجمن‌های علمی با کمک این وزارتخانه تشکیل شدند. این امر نتیجه آگاهی از نقش انجمن‌ها در پیشبرد علم بود. شکل‌گیری انجمن‌هایی مانند «انجمن ریاضی»، «انجمن مدیریت»، «انجمن حسابداری» و «انجمن روانشناسی» با کمک وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری در آن سال‌ها و تصویب طرح تشکیل انجمن‌های علمی از سوی شورای هماهنگی دانشگاه‌ها، جلوه‌های بارز آن رویکرد است. به این ترتیب تا سال ۱۳۵۷، تعداد ۷۸ انجمن علمی در گروه‌های علوم پزشکی، علوم پایه، کشاورزی، فنی و مهندسی و علوم انسانی فعالیت خود را آغاز کردند.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در سال ۱۳۶۲ مسئولیت انجمن‌ها و مجامع علمی کشور به وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری واگذار گردید و دفتر همکاری‌های علمی و بین‌المللی، زیر نظر معاونت پژوهشی، اداره امور انجمن‌ها را برعهده گرفت. در سال ۱۳۶۶ نیز «آیین‌نامه نحوه صدور تأسیس انجمن‌های علمی کشور» تدوین شد. این آیین‌نامه به وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری اختیار داد مجوز تأسیس انجمن‌های علمی را صادر یا فعالیت‌های آنها را تأیید کند.

دوره سوم از سال ۱۳۷۰ آغاز شد در هفتم مهر ماه آن سال شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوبه شماره ۲۶۲ خود را صادر کرد. براساس این مصوبه صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی، تجدید پروانه و نظارت بر حسن انجام کار آنها، بسته به مورد، برعهده وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فن آوری، بهداشت و

مشارکت GIM International و GIS Development در برگزاری سمینار جهانی نقشه در حیدرآباد هند

منبع: 26 June 2008 - www.mapworldforum.org

GIS Development به عنوان سازماندهی کننده سمینار جهانی نقشه، دومین همایش و نمایشگاه دوسالانه اطلاعات مکانی را با مشارکت رسانه‌ای GIM International در تاریخ دهم تا سیزدهم فوریه ۲۰۰۹ در Hyderabad International Convention Centre هند برگزار خواهد کرد.

GIS Development شرکتی معتبر است که فن‌آوری‌های نوین اطلاعات مکانی را حمایت و ترویج می‌کند و GIM International نشریه بین‌المللی هلندی مرتبط با علوم ژئوماتیک است که توسط گروه Reed Business منتشر می‌شود. این گروه به عنوان یک مرکز انتشارات بین‌المللی با بیش از ۲۰ سال تجربه در تهیه و انتشار اطلاعات برای متخصصان فعال سراسر جهان در زمینه نقشه‌برداری، ژئوماتیک، هیدروگرافی و ناوبری فعالیت می‌نماید. Durk Haarsma ناشر نشریه GIM International با اظهار خوشحالی از این مشارکت می‌گوید: GIM International بسیار خوشحال است که به عنوان حامی رسانه‌ای در انعکاس اخبار و رویدادهای این سمینار بزرگ مشارکت دارد. این سمینار یکی از بهترین رویدادهای مهم در تجارت اطلاعات مکانی است. سخنرانان برجسته و ممتاز، فضای نمایشگاهی مناسب و سازماندهی خوب از ویژگی‌های بارز این سمینار هستند. برگزاری این سمینار یک اتفاق مهم و تاثیر گذار جهانی است. با توجه به اینکه در این سمینار فرصتی برای ملاقات و تبادل نظر با متخصصان برجسته اطلاعات مکانی ایجاد شده است، حضور در این سمینار برای علاقمندان و کارشناسان مغتنم است.

Sanjay Kumar مدیر عامل GIS Development نیز آرزومند است مشارکت با GIM International به سود منافع دوطرف باشد. ایشان از GIM International به عنوان رسانه‌ای جامع و فراگیر که فن‌آوری‌های نوین اطلاعات مکانی را به تمام خوانندگان خود در سراسر دنیا ارائه می‌دهد، یاد کرد.

درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی نهاد شده است. براساس مصوبه ۲۶۲، هم‌اکنون کمیسیون انجمن‌های علمی ایران در حوزه معاونت پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی غیر پزشکی را برعهده دارد. تاکنون ۱۲۲ انجمن علمی از کمیسیون انجمن‌های علمی ایران مجوز دریافت کرده‌اند که از این تعداد ۱۶ انجمن در گروه علوم پایه، ۵۳ انجمن در گروه فنی و مهندسی، ۴۰ انجمن در گروه علوم انسانی و ۱۳ انجمن در گروه کشاورزی قرار دارند. انجمن مهندسی نقشه‌برداری و ژئوماتیک نیز در سال ۱۳۷۹ به عنوان اولین انجمن علمی در رشته مهندسی نقشه‌برداری و ژئوماتیک تأسیس گردیده است.

عکس‌برداری هوایی لندن با ارتفاع پرواز ۱۵۰۰ متر و با قدرت تفکیک مکانی ۴ سانتی‌متر

ترجمه و تلخیص: مهندس محمود بخان‌ور

منبع: 7 July 2008 - www.citiesrevealed.com

شرکت GeoInformation(R) Group اعلام کرد؛ موافقت مرکز کنترل ترافیک هوایی انگلیس را برای تهیه تصاویر هوایی لندن به دست آورده است. این تصاویر با قدرت تفکیک مکانی ۴ سانتی‌متر و با ارتفاع پرواز ۱۵۰۰ متر از لندن تهیه می‌شود که در آن تمام جزئیات به طور دقیق و با کیفیتی استثنائی به وضوح قابل نمایان است.

از زمان حادثه ۱۱ سپتامبر و به دنبال وقوع عملیات تروریستی، سرویس‌های امنیتی انگلیس اجازه پرواز به منظور عکسبرداری هوایی پایین‌تر از ارتفاع پرواز ۴۰۰۰ متر را صادر نمی‌کردند و اخذ مجوز برای پرواز تا ارتفاع ذکر شده بسیار مشکل و غیر قابل انجام می‌نمود. ولی به تازگی شرکت GeoInformation(R) Group توانست مجوز پرواز بر لندن را تا ارتفاع ۱۵۰۰ متر اخذ نماید. این کمترین ارتفاع به منظور نقشه‌برداری هوایی بر فراز لندن است. عملیات عکسبرداری هوایی با کمک ۲ هواپیما با سرعت پرواز آرام و با ایجاد همپوشانی برای دید استریویی تصاویر و با استفاده از آخرین فن‌آوری‌های موجود در دوربین‌های عکسبرداری هوایی انجام می‌شود.

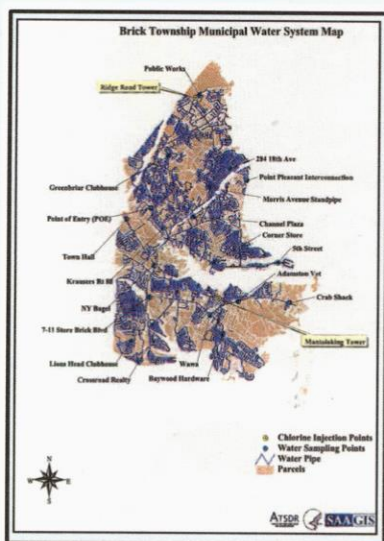
نمایش سیستم‌های آبی ایالت آلاباما در ایالات متحد آمریکا بر روی نقشه‌های رقومی شهری

منبع: 8 July 2008- www.forbes.com

تمام سیستم‌های آبی ایالت آلاباما (Alabama) در آینده بر روی نقشه‌های رقومی شهری نمایش داده می‌شود. هزینه انجام این پروژه هنوز فاش نشده است ولی Bob Riley مجری این پروژه خبر از تامین بودجه آن از طریق اداره فدرال، منابع محلی و ایالتی داده است. اداره منابع آبی ایالت Alabama برای تهیه نقشه‌های شهری و سیستم‌های آبی روستایی درج شده در این نقشه‌ها از ماهواره‌های تعیین موقعیت جهانی استفاده خواهد کرد.

ایشان در ادامه می‌افزاید: این پروژه منجر به پیشرفت و توسعه اقتصادی ایالت می‌شود و به شهرها، بخش‌ها و مناطق این امکان را می‌دهد تا منابع آبی را بتوانند در دوره خشکسالی به درستی با یکدیگر تقسیم نمایند. مدت زمان انجام این پروژه ۳ سال است. گفتنی است پروژه آزمایشی تکمیل شده در پاییز سال گذشته میلادی در بخش‌های Hale, Bibb و Pickens با موفقیت انجام شده است.

در زیر یک نمونه نقشه شهری نمایش داده شده است که سیستم‌های آبی در آن به وضوح نمایان است.



شعار این سمینار « فن آوری اطلاعات مکانی برای ارتقای زیست محیطی کره زمین » نام گذاری شده است. با این عنوان Map World Forum، مقالات و سخنرانی‌ها را برای پیدا کردن راه‌های عملی برای محافظت زمین و ارتقای کیفیت زندگی مردم رهنمون می‌سازد. این سمینار توسط پایگاه علمی و فن آوری دولت هند و مهم‌ترین انجمن‌های اطلاعات مکانی بین‌المللی که در زیر آمده است، حمایت و پشتیبانی می‌گردد:

FIG: International Federation of Surveyors

فدراسیون بین‌المللی نقشه برداران

GITA: Geospatial Information Technology Association

انجمن فن آوری اطلاعات مکانی

ISPRS: International Society for Photogrammetry

and Remote Sensing

جامعه بین‌المللی فتوگرامتری و سنجش از دور

OGC: Open Geospatial Consortium

ائتلاف انتفاعی اطلاعات مکانی Open

همچنین شرکت Rolta هند نیز با پیوستن به شرکت‌های Erdas, DigitalGlobe و Speck Systems به عنوان یک شریک حقوقی صنعتی مهم از این سمینار حمایت می‌کند.

در این سمینار سخنرانی‌ها و نشست‌های تخصصی و کارگاه‌های آموزشی و فنی مختلف برگزار می‌شود. مساحت در نظر گرفته شده برای نمایشگاه، معادل ۳۰۰۰ متر مربع می‌باشد.

متخصصان و علاقمندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به پایگاه اینترنتی زیر مراجعه نمایند:

www.mapworldforum.org





استفاده در هیدروگرافی تأثیر خود را بر جای نهاده و آموخته‌های گذشته، کفاف این پیشرفت گره‌گشا را نمی‌دهد.

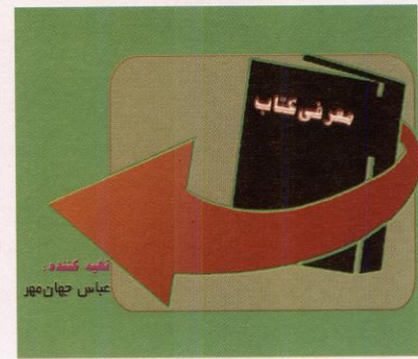
با این هدف کتاب هیدروگرافی در فصل اول به کلیات موضوع هیدروگرافی می‌پردازد. و در فصل دوم سیستم‌های تعیین موقعیت را توضیح می‌دهد. پس از آن در فصل سوم به سیستم‌های تعیین موقعیت جهانی ماهواره‌ای پرداخته و به مباحثی چون امواج صوتی و عمق‌یابی در فصل چهارم اشاره نموده است. فصل پنجم کتاب طراحی و تصحیحات را مطرح کرده است. کشند و سطوح مبنا در فصل ششم مورد بحث قرار گرفته است. فصل هفتم عملیات هیدروگرافی متعارف، گردآوری و پردازش داده‌ها را توضیح داده است. سپس در فصل هشتم به عملیات هیدروگرافی خودکار (اتوماتیک) پرداخته و با مباحثی چون سطح مبنای افقی و سیستم‌های تصویر در فصل نهم، به مباحث خود پایان می‌دهد. این کتاب با توجه به نیازهای آموزشی دانشجویان مهندسی نقشه‌برداری و تشریح و توضیح جزئیات اجرایی فن‌آوری‌های مرتبط با آب‌نگاری، ارزشمند و قابل استفاده برای کلیه دانشجویان و پژوهندگان مهندسی نقشه‌برداری، می‌باشد.

اهمیت و پیشرفت سریع صنعت کشتیرانی و روح بین‌المللی بودن آن همواره کشورهای جهان را بر آن داشته که به موازات این صنعت گام‌های مؤثری بردارند، مطالعات نشان می‌دهد هرچه آبراه‌های کشور ایمن‌تر باشد رونق و در نتیجه سودآوری صنعت کشتیرانی نیز افزایش خواهد یافت.

نقشه‌های دریایی به روز بدیهی‌ترین و مطمئن‌ترین وسیله برای تأمین موارد مذکور می‌باشد. تهیه و ارائه خدمات هیدروگرافی و تهیه نقشه‌های دریایی از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد و چنانچه بگوئیم انجام کارهای هیدروگرافی و نتیجه حاصله از آن مهم‌ترین شرط لازم در کلیه برنامه‌های توسعه دریایی به‌ویژه فرایند تأمین ایمنی ناوبری و نگهداری بنادر و سواحل می‌باشد، اغراق نگفته ایم.

جمع‌آوری اطلاعات مربوط به اعماق، پردازش و ترسیم دقیق آنها بر روی نقشه از اهم فعالیت‌های هیدروگرافی محسوب می‌شود.

پیشرفت چشم‌گیر فن‌آوری‌های تعیین موقعیت ماهواره‌ای و سیستم‌های صوتی و اتوماسیون، متأثر از ارتقای دم‌افزون صنایع الکترونیک، در شیوه‌ها و سیستم‌های مورد



نام کتاب: هیدروگرافی

مؤلف: مهندس بهمن تاج‌فیروز

ناشر: سازمان نقشه‌برداری کشور

مروری بر کتاب

در تاریخ ۲۹ نوامبر سال ۲۰۰۵ میلادی، سازمان ملل متحد قطعنامه شماره ۳۰/۶۰/۸ را به تصویب رساند. در این قطعنامه که توسط سازمان بین‌المللی هیدروگرافی به مجمع سازمان ملل ارائه شده بود مقرر شد تا روز ۲۱ ژوئن (۳۱ خرداد) روز جهانی هیدروگرافی نام‌گذاری شود.

در این راستا با تلاش همکاران شورای پژوهش در مدیریت پژوهش و برنامه‌ریزی سازمان نقشه‌برداری کشور و با هدف ایجاد روش منسجم و یکپارچه در فرایند تهیه و توزیع اطلاعات هیدروگرافی جهت ایفای تعهدات ملی و بین‌المللی کتاب هیدروگرافی تهیه و به چاپ رسید.

کشور جمهوری اسلامی ایران یک کشور دریایی محسوب می‌شود و بیش از ۹۰ درصد حمل و نقل کالا از طریق دریا، جابه‌جا می‌گردد. افزایش چشمگیر دریانوردی در آب‌های تحت حاکمیت کشور و لزوم تأمین ایمنی دریانوردی ایجاب می‌نماید تا نسبت به امور هیدروگرافی حساس باشیم.

انتشار نگارش دوم اطلس حمل و نقل ایران

دکتر یحیی جمور

معاون فنی سازمان نقشه برداری کشور

جایگاه و نقش حمل و نقل در ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی جوامع امری بر کسی پوشیده نیست. حمل و نقل یکی از پایه‌های اصلی توسعه پایدار و متوازن در جوامع بشری محسوب شده و در واقع شبکه‌های حمل و نقل با مؤلفه‌های مهمی همچون اقتصاد، امنیت و عدالت اجتماعی ارتباط تنگاتنگ دارند. در فرایند

گسترده‌ی آن، نگارش دوم اطلس حمل و نقل ایران مشتمل بر پنج فصل توسط سازمان نقشه برداری کشور تهیه و منتشر شده است. فصل اول به حمل و نقل جاده‌ای و فرصت‌ها و چالش‌های روبه‌روی آن می‌پردازد. در فصل دوم در مورد حمل و نقل ریلی توضیحاتی ارائه شده است. فصل سوم به مقایسه تطبیقی راه و راه‌آهن پرداخته، و در فصل چهارم به حمل و نقل دریایی می‌پردازد و در نهایت در فصل پنجم وضعیت حمل و نقل هوایی مورد بررسی قرار گرفته است.

توسعه اقتصادی و اجتماعی شهرها، همبستگی مستقیمی میان گسترش حمل و نقل و دستیابی به نرخ رشد اقتصادی بیشتر وجود دارد. به عبارت دیگر همراه با افزایش تولید ناخالص داخلی، میزان ارزش افزوده بخش حمل و نقل نیز افزایش می‌یابد و به همین دلیل است که توسعه و رشد اقتصادی وابسته به توسعه حمل و نقل است و فعالیت‌های حمل و نقل از جمله فعالیت‌های اساسی و زیربنایی برای رشد و تحول اقتصادی به حساب می‌آیند. لذا برای شناخت ویژگی‌های حمل و نقل و



**2009
FEBRUARY**
15th International
Geodetic Week

Obergurgl, Österreich
08-14 February
For more information:
T: +43 (512) 507 6755/6757
F: +43 (512) 507 2910
E: geodaetischewoche@uibk.ac.at
W: geodaesie.uibk.ac.at/
obergurgl.html

Map World Forum 2009

Hyderabad, India
10-13 February
For more information:
T: +91 (120) 426 0800 - 808
F: +91 (120) 426 0823 - 24
E: vaishali.dixit@gisdevelopment.net
W: www.GISdevelopment.net

MARCH

**ASPRS 2009 Annual
Conference**

Baltimore, MD, USA
08-13 March
For more information:
T: +1 (301) 493 0290
F: +1 (301) 493 0208
E: asprs@asprs.org
W: www.asprs.org

APRIL

**Geospatial Infrastructure
Solutions Conference 2009**

Tampa, FL, USA
19-22 April
For more information:
T: +1 (303) 337 0513
F: +1 (303) 337 1001
E: info@gita.org
W: www.gita.org/gis

« راهنمای تهیه و ارسال مقالات در نشریه علمی و فنی نقشه‌برداری »

۱. حداکثر تعداد صفحات مقالات، ۱۰ صفحه کاغذ A4 است که می‌باید فایل کامل آن به صورت تایپ شده به همراه نسخه رقومی آن (دیسکت یا CD) و یک نسخه کاغذی به نشانی: سازمان نقشه‌برداری کشور، تهران، میدان آزادی، بلوار معراج، صندوق پستی ۱۶۸۴-۱۳۱۸۵، دفتر نشریه نقشه‌برداری (دورنگار: ۰۲۶۰۰۱۹۷۲) و یا توسط پست الکترونیکی (email) به نشانی magazine@ncc.org.ir ارسال شود.
۲. فایل بایستی در محیط Word 2000 یا Word 2003 با فونت BNazanin نازک و اندازه ۱۳ تایپ و شکلها با فرمت tif و رزولوشن 300dpi (بدون بزرگ کردن) در فایل‌های جداگانه از متن ارسال شود.
۳. مقالات می‌باید در عین علمی، فنی یا تحقیقی بودن، ساده و روان و همراه ۱۰ تا ۱۵ کلید واژه فارسی و انگلیسی باشد.
۴. موضوع مقالات می‌باید در مورد مهندسی نقشه‌برداری و ژئوماتیک و علوم مربوطه و ساختار آن شامل چکیده، مقدمه، هدف، پیشینه، روش و داده‌های تحقیق، بحث نظری- عملی، نتیجه‌گیری و منابع باشد.
۵. در عنوان مقالات می‌باید نام و نام خانوادگی نگارنده، میزان تحصیلات، سمت، آدرس پستی محل کار و آدرس پست الکترونیکی (e-mail) ذکر شده باشد.
۶. در ترجمه مقالات انگلیسی بایستی تصویر کامل مقاله و تصویر جلد کتاب یا نشریه‌ای که مقاله در آن به چاپ رسیده، ارسال گردد.
۷. نحوه مرجع‌نویسی در متن مقاله می‌باید به یکی از صورتهای زیر رعایت شود:
نام نویسنده، سال. مانند: (Muller, 2005) (پورکمال ۱۳۸۰)
نام سازمان (در صورت عدم وجود نام نویسنده)، سال. مانند "سازمان نقشه‌برداری کشور، ۱۳۸۵"
عنوان نشریه (در صورت عدم وجود نام نویسنده)، سال، شماره. مانند "نشریه نقشه‌برداری، ۱۳۸۴، شماره ۷۰"
۸. نحوه درج منابع و مآخذ در انتهای مقاله باید به یکی از صورتهای زیر رعایت شود:
کتاب: نام خانوادگی و نام نویسنده، سال نشر، عنوان کتاب، نام ناشر، جلد، شماره چاپ، محل نشر.
مانند (رفاهی فیروز، ۱۳۸۰، مبانی توپونیمی، انتشارات سازمان نقشه‌برداری کشور، چاپ اول، تهران)
ترجمه: نام خانوادگی و نام نویسنده، نام خانوادگی و نام مترجم، سال، عنوان کتاب، جلد، شماره چاپ، سال نشر، محل نشر.
مقاله: نام خانوادگی و نام نویسنده، سال، عنوان مقاله، عنوان نشریه، شماره نشریه، محل نشر، از صفحه تا صفحه.
نشریه (در صورت نداشتن نام نویسنده): عنوان مقاله، سال، عنوان نشریه، شماره نشریه، محل نشر، از صفحه تا صفحه.
۹. پایان‌نامه کارشناسی ارشد یا دکترا: نام خانوادگی و نام نویسنده، عنوان، سال، نام خانوادگی و نام استاد راهنما، عنوان دانشگاه و گروه مربوطه.
توجه: منابع و مآخذ فهرست منابع فارسی و لاتین بایستی جداگانه و به ترتیب حروف الفبا تنظیم گردند.
۹. نوشتن معادل لاتین اسامی و اصطلاحات غیرفارسی متن در پانویس با شماره گذاری پی در پی در انتهای مقاله آورده شوند.
۱۰. شکلها، جداول، نمودارها، تصاویر و نقشه‌ها همراه با زیرنویس دقیق آنها به ترتیبی که در متن آمده‌اند، شماره گذاری شوند.
۱۱. مقالات در صورت تأیید هیأت تحریریه به ترتیب اولویت در نوبت چاپ قرار گرفته و به منظور تأمین بخشی از هزینه‌های تهیه و ارائه مقاله، پس از چاپ در نشریه مبلغی به عنوان حق‌التألیف به نگارنده مقاله پرداخت می‌گردد.

Map Asia

Kuala Lumpur, Malaysia
19-21 August
For more information:
E: info@mapasia.org
W: www.mapasia.org

International Disaster and Risk Conference

Davos, Switzerland
25-29 August
For more information:
E: info@idrc.info
W: www.idrc.info

International Disaster and Risk Conference

Davos, Switzerland
25-29 August
For more information:
E: info@idrc.info
W: www.idrc.info

URISA Fourth Caribbean GIS Conference

Grand Cayman, Cayman Islands
25-29 August
For more information:
E: pfrancis@urisa.org
W: www.urisa.org

Map Africa 2008

Cape Town, South Africa
26-28 August
For more information:
E: info.mapafrica@gisdevelopment.net
W: mapafrica.gisdevelopment.net

SEPTEMBER

Mapping 2008: Making the Most of Maps

Newport Pagnell, United Kingdom
03-06 September
For more information:
T: +44 (1223) 880 077
W: www.cartography.org.uk

SPIE Europe Remote Sensing 2008

London, United Kingdom
08-11 September
For more information:
T: +1 (360) 685 5407
F: +1 (360) 647 1445
E: PeterB@SPIE.org

W: www.SPIE.org

10th International Symposium on High Mountain Remote Sensing Cartography

Kathmandu, Nepal
08-11 September
For more information:
T: +977 (1) 500 3222
F: +977 (1) 500 3299
E: pmool@icimod.org
W: menris.icimod.net/HMRSC-X/

Congress of the European Surveyors

Strasbourg, Germany
17-19 September
For more information:
E: contact@geometre-strasbourg2008.eu
W: www.geometre-strasbourg2008.eu

1st Intern. Conf. on Remote Sensing Techniques in Disaster Management and Emergency Response in the Mediterranean Region

Zadar, Croatia
22-24 September
For more information:
E: secretariat@earsel.org
W: www.earsel.geosat.hr

CARLS 2008, Make a Spatial Connection

Bath, UK
22-26 September
For more information:
T: +1 (506) 458 8533
F: +1 (506) 459 3849
E: caris2008@caris.com
W: www.caris.com/

AGI-GeoCommunity '08

Stratford, United Kingdom
23-25 September
For more information:
E: info@agi.org.uk
W: www.agi2008.com

14th Australasian Remote Sensing and Photogrammetry Conference

Darwin, Australia
29 September 03 October
For more information:
T: +61 (2) 6282 2282
E: info@spatialsciences.org.au
W: www.14arspc.com/

FOSS4G 2008

Cape Town, South Africa
29 September - 03 October
For more information:
E: foss4g2008@peoplesa.co.za
W: www.foss4g2008.org

Intergeo 2008

Bremen, Germany
30 September-02 October
For more information:
T: +49 (721) 9313 3740
F: +49 (721) 9313 3710
E: ofreier@hinter-messe.de
W: www.intergeo.de

OCTOBER

ESRI Latin American User Conference

Santiago, Chile, South America
03 October
For more information:
T: +56 2 481900
E: info@esri-chile.com
W: www.esri-chile.com/lauc2008

7th AARSE Conference 2008

Accra, Ghana
27-31 October
For more information:
T: +233 (21) 500 301/501 796
F: +233 (21) 500 310
E: info@cersgis.org
W: www.aarse2008.org

ESRI Europe, Middle East & Africa User Conference

London, United Kingdom
28-30 October
For more information:
T: +44 (0) 1296 745666
E: EMEAenquiries@esriuk.com
W: www.esriuk.com/emea2008

NOVEMBER

Collaborative Mapping & Space Technology

Gandhinagar, Gujarat, India
04-06 November
For more information:
E: yprana@sac.isro.gov.in

3rd International Workshop on 3D Geo-Information

Seoul, South Korea
13-14 November
For more information:
T: +82 (2) 2210 5072
E: 3DGeoInfo@uos.ac.kr
W: 3DGeoInfo.uos.ac.kr

The 17th William T. Pecora Memorial Remote Sensing Symposium

Denver, CO, USA
17-20 November
For more information:
T: +1 (301) 493 0290
F: +1 (301) 493 0208
E: asprs@asprs.org
W: www.asprs.org

DECEMBER

2nd International Conference on Natural Disaster Management & Rehabilitation (GIT4NDM&R)

Bangkok, Thailand
01-02 December
For more information:
T: +66 (2) 524 6392
F: +66 (2) 524 5597
E: nitinkt@ait.ac.th
W: www.e-geoinfo.net/ndm/html/

GeoExpo 2008

Shanghai, China
02-04 December
For more information:
T: +31 (6) 1095 1287; +31 (514) 561 854
F: +31 (514) 563 898
E: victor.van.essen@reedbusiness.nl
W: www.chinageo-expo.com

2008 JUNE

Intergraph 2008 - Int'l Users Conference

Las Vegas, TX, USA
02-05 June
For more information:
T: +1 (256) 730 1000
E: intergraph2008@intergraph.com
W: www.intergraph2008.com

28th EARSeL Symposium

Istanbul, Turkey
02-05 June
For more information:
E: secretariat@earseil.org
W: www.earseil28.itu.edu.tr

Vespucci Weeks

Tuscany, Italy
09-20 June
For more information:
E: summer08@vespucci.org
W: www.vespucci.org

GIS/SIT 2008 - Swiss GI Forum: Added value by Geoinformation

Zurich, Switzerland
10-12 June
For more information:
T: +41 (61) 686 7711
F: +41 (61) 686 7788
E: info@sogi.ch
W: www.akm.ch/gis_sit2008

International Workshop E-learning 2008

Enschede, The Netherlands
11-13 June
For more information:
P: +31 (53) 487 4333
F: +31 (53) 487 4554
E: fig-elearning@itc.nl
W: www.itc.nl/fig_elearning2008

FIG Working Week and XXXI General Assembly

Stockholm, Sweden
14-19 June
For more information:
T: +45 3886 1081
F: +45 3886 0252
E: fig@fig.net
W: www.fig.net/fig2008

Spatial Data Handling Conference 2008

Montpellier, France
23-25 June
For more information:
T: +33 (1) 4398 8432
E: anne.ruas@ign.fr
W: sdh-sageo.teledetection.fr/

International Symposium on Gravity, Geoid and Earth Observation GGEO 2008

Chania, Crete, Greece
23-27 June, 2008
W: www.geomatlab.tuc.gr/GGEO2008

INTERCARTO-INTERGIS

Russia
24-26 June
For more information:
P: +7 (8452) 277 191
F: +7 (8452) 278 529
E: gis@sgu.ru
W: www.sgu.ru/faculties/geographic/

1st International Conference on Machine Control & Guidance

Zurich, Switzerland
24-26 June
For more information:
T: +41 (44) 633 3039
E: mcg@geod.baug.ethz.ch
W: www.mcg.ethz.ch

Geoinformatics 2008

Guangzhou, China
28-29 June
For more information:
T: +020 8411 5833
F: + 020 8411 5833
E: geoinformatics2008@gdas.ac.cn
W: www.geoinformatics2008.cn

INTERCARTO-INTERGIS

14 - China Urumqi-Lhasa, China
29 June - 01 July
For more information:
P: +86 (991) 788 5458 F: +86 (991) 788 5320
E: alishir@ms.xjb.ac.cn
W: 159.226.132.203/intercarto14/

JULY

GI Forum 2008

Salzburg, Austria
01-04 July
For more information:
E: office@gi-forum.org
W: www.gi-forum.org

AGIT 2008

Salzburg, Austria
02-04 July
For more information:
E: office@agit.at
W: www.agit.at

ISPRS 2008 Beijing

Beijing, China
03-11 July
For more information:
T: +86(10)6833 9095
F: +86(10)68311564
E: fanbsm@pubilc.bta.net.cn
W: www.isprs2008-beijing.org

4th Workshop of the EARSeL Special Interest Group on Developing Countries

Istanbul, Turkey
04-07 July
For more information:
E: secretariat@earsel.org
W: www.earsel-dc.uni-hannover.de

IGARSS 2008

Boston, MA, USA
07-11 July
For more information:
W: www.igarss08.org

COSPAR 2008

Montreal, Canada
13-20 July
For more information:
T: +33 (1) 44767510
F: + 33 (1) 44767437
E: cospar@cosparhq.cnes.fr
W: www.cospar2008.org

GEO Summit Latin America 2008

Sao Paulo, Brasil
15-17 July
For more information:
T: +55 (11) 6096 5311
E: info@geobr.com.br
W: www.geobr.com.br

GeoWeb 2008

Vancouver, BC, Canada
21-25 July
For more information:
T: +1 (303) 337 0513
F: +1 (303) 337 1001
E: info@geowebconference.org
W: www.geoweb.org

AUGUST

Joint ISCRAM-CHINA and GI4DM Conference

Harbin, China
04-06 August
For more information:
E: iscrachina@hrbeu.edu.cn
W: www.iscrum.org

ESRI UC 2008

San Diego, CA, USA
04-08 August
For more information:
E: uc@esri.com
W: www.esri.com

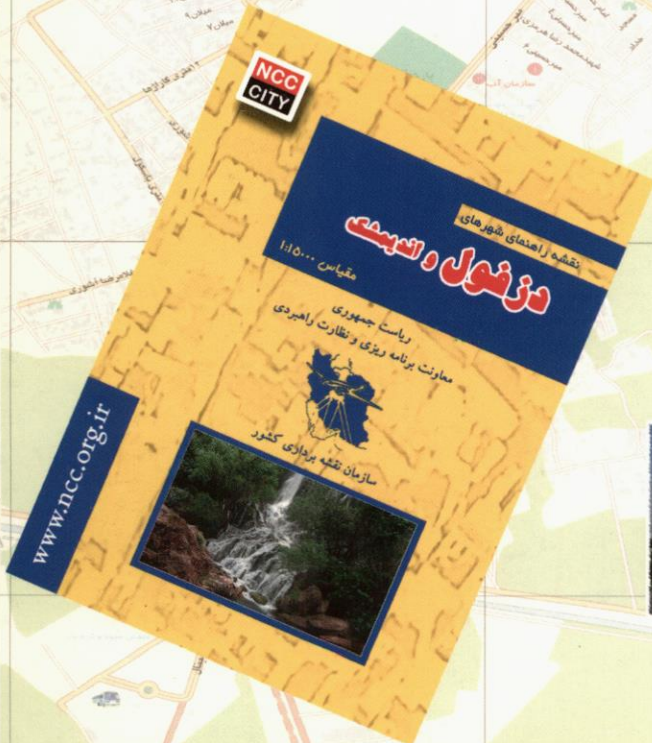
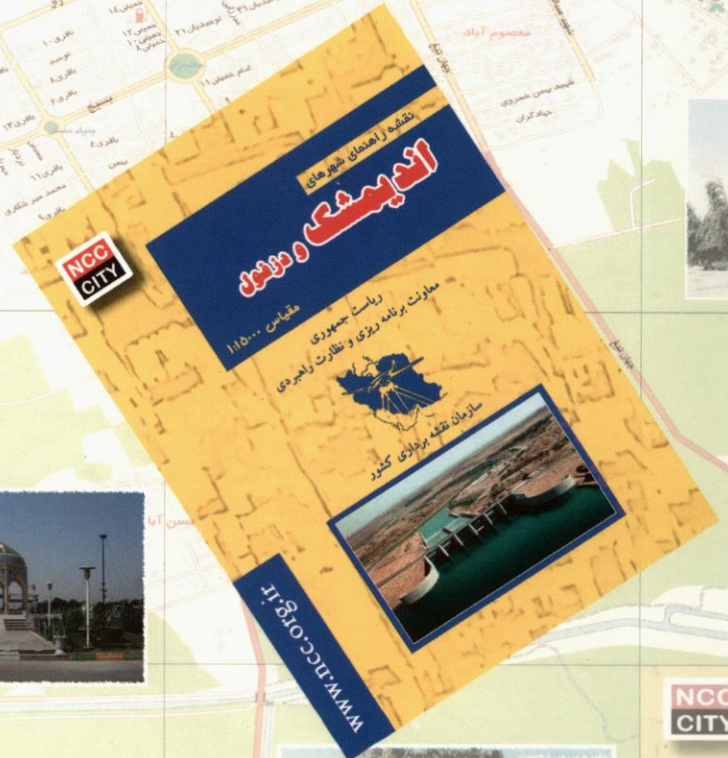
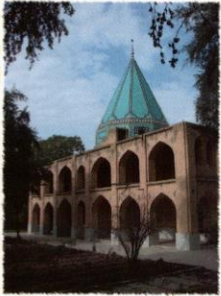
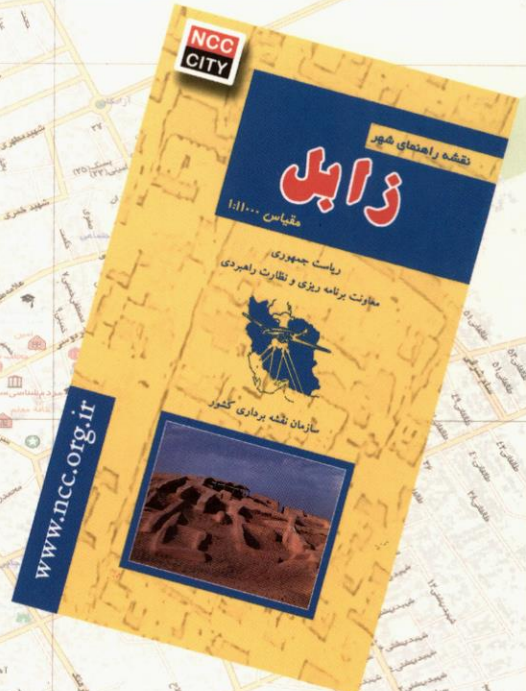
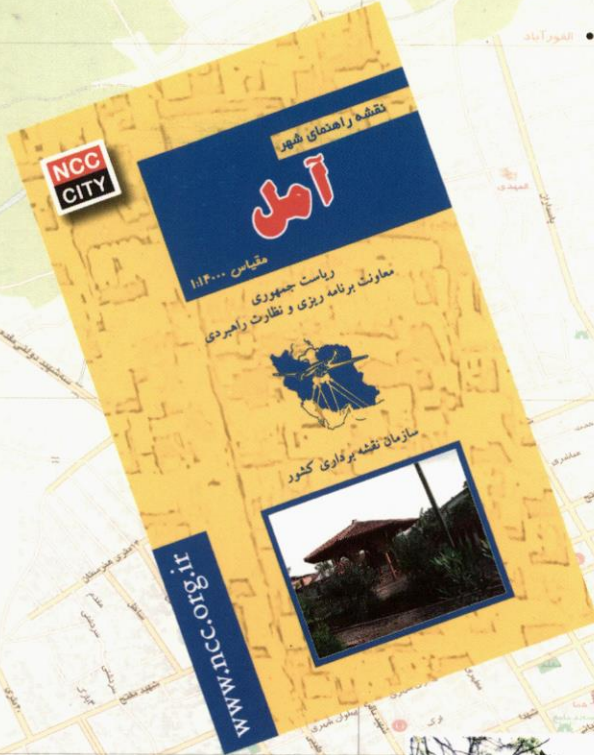
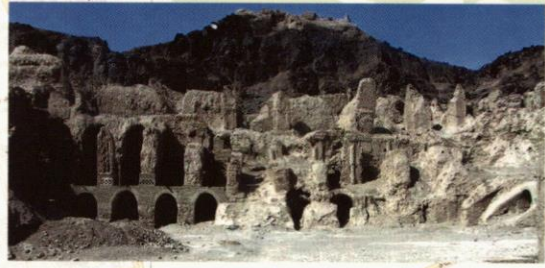
GEOBIA 2008

Calgary, Canada
04-09 August
For more information:
T: +1(403) 220 4768
F: +1(403) 282 6561
E: gijhay@ucalgary.ca
W: www.ucalgary.ca/GEOBIA

The 3rd Indonesian Geo- Information Technology Exhibition (IGTE 2008)

Jakarta, Indonesia
06-09 August
For more information:
T: +62 (21) 8790 8988
F: +62 (21) 8790 8988
E: igte@bakosur tanal.go.id
W: www.bakosurtanal.go.id

نقشه شهرهای آمل، زابل، اندیمشک و دزفول بر اساس آخرین اطلاعات توسط سازمان نقشه برداری کشور منتشر شد.



Leica ScanStation 2

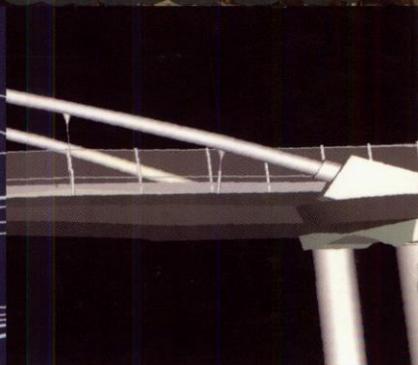
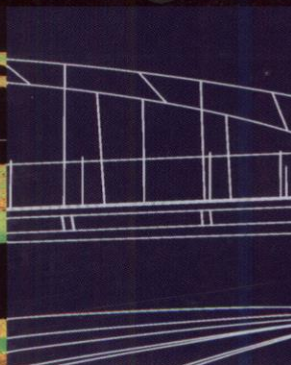
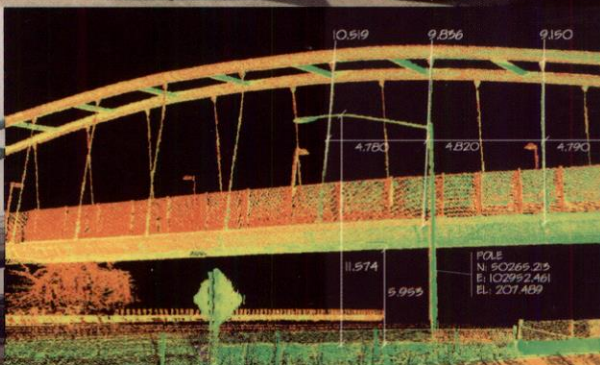
- when it has to be right

Leica
Geosystems



سریعترین لیزر اسکنر جهان

- سرعت برداشت ۵۰,۰۰۰ نقطه در ثانیه
- دامنه دید وسیع ۳۶۰ x ۲۷۰ درجه
- دقت ۲mm در فاصله ۵۰ متری پس از پردازش
- برد ۳۰۰ متر - قطر لیزر ۴mm در فاصله ۵۰ متری
- دارای امکانات توتال استیشن شامل توجیه، ترفیع و بیمایش
- امکان پیاده کردن نقاط با نور لیزر مرئی سبز رنگ
- کمپانساتور دو محوره دقیق و دوربین دیجیتال داخلی
- مجموعه نرم افزارهای پردازش ابرنقاط Leica cyclone



آدرس: تهران - خ آپادانا - خ مرغاب - خ ایازی - پ ۵

تلفن: ۱۵ - ۸۸۷۵۵۰۱۳ و ۸۸۵۲۷۸۶۰-۹

GEOBite

www.geobite.com

شرکت ژئوبایت

نماینده انحصاری شرکت لایکای سوئیس در ایران